

Συγγραφική Ομάδα ΕΚΠΑ

Ελληνική Γλώσσα

Οι αξίες μας: Γνώση

3η Δημοτικού

Τετράδιο Εργασιών

1ο τεύχος

Ελληνική Γλώσσα

Οι αξίες μας: Γνώση

3η Δημοτικού

Τετράδιο Εργασιών

1ο τεύχος

Επιστημονική Επιτροπή Αξιολόγησης

Συντονίστρια / Αξιολογήτρια	Ευαγγελία Τύμπα Εν ενεργεία εκπαιδευτικός
Αξιολογητής	Ευθύμιος Γκούμας Εν ενεργεία εκπαιδευτικός
Αξιολογήτρια	Αλεξάνδρα Εμμανουηλίδου Εν ενεργεία εκπαιδευτικός
Τεχνικός Εμπειρογνώμονας	Ιωάννα Τραχανοπούλου Πτυχιούχος Πληροφορικής
Επικουρικός Εμπειρογνώμονας	Μαρία Σιδηρά Διπλωματούχος τεχνολογίας γραφικών τεχνών
Υπεύθυνη Διδακτικού Πακέτου για το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής	Παναγιώτα Μίνη Σύμβουλος Β' ΙΕΠ

Πράξη με τίτλο: «Συγγραφή, Αξιολόγηση και Ένταξη διδακτικών βιβλίων στο Μητρώο Διδακτικών Βιβλίων και στην Ψηφιακή Βιβλιοθήκη Διδακτικών Βιβλίων» με κωδικό ΟΠΣ 6010165 στο Πρόγραμμα «Ανθρώπινο Δυναμικό και Κοινωνική Συνοχή» 2021-2027

ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Σπυρίδων Δουκάκης

Πρόεδρος του Δ.Σ. του Ινστιτούτου Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Υπεύθυνος Πράξης

Διονύσιος Μουρελάτος

Σύμβουλος Α΄ του Ινστιτούτου Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Αναπληρωτής Υπεύθυνος Πράξης

Στυλιανός Μαυρατζάς

Σύμβουλος Α΄ του Ινστιτούτου Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Με τη συγχρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης
και το Πρόγραμμα «Ανθρώπινο Δυναμικό και Κοινωνική Συνοχή»

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Συγγραφική Ομάδα ΕΚΠΑ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Εθνικόν και Καποδιστριακόν
Πανεπιστήμιον Αθηνών

Σειρά: ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΑ

Ελληνική Γλώσσα

Οι αξίες μας: Γνώση

3η Δημοτικού

Τετράδιο Εργασιών

1ο τεύχος

Εταιρεία Αξιοποίησης και Διαχείρισης της Περιουσίας του Πανεπιστημίου Αθηνών
ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΕΚΠΑ

ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΩΝ ΚΑΙ ΕΚΔΟΣΕΩΝ «ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ»

ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΕΣ

Επιστημονική υπεύθυνη: Ευγενία Μαγουλά Καθηγήτρια Γλωσσολογίας και εκπαιδευτικών εφαρμογών ΕΚΠΑ

Υπεύθυνος έργου: Νικόλαος Θωμαΐδης Καθηγητής Αναλυτικής Χημείας ΕΚΠΑ,
Πρόεδρος ΕΑΔΠΠΑ-Εκδόσεις ΕΚΠΑ

Συντονισμός και επιστημονική επιμέλεια συγγραφικού έργου Δημοτικού:

Ευγενία Μαγουλά & Γεωργία Στύλου Δρ. Εφαρμοσμένης γλωσσολογίας ΠΕ70

Συντονισμός 3ης τάξης: Χρυσούλα Παπαχρήστου Δρ. Διδακτικής της γλώσσας ΠΕ70
& Αικατερίνη Τζανάκη Δρ. Διδακτικής της γλώσσας ΠΕ02

Συγγραφική ομάδα 3ης τάξης: Ευγενία Μαγουλά, Γεωργία Στύλου,
Χρυσούλα Παπαχρήστου, Αικατερίνη Τζανάκη, Τσαμπίκα Αργυρού ΜΑ ΠΕ70,
Ραφαέλα-Θέκλα Βενέρη ΜΑ ΠΕ70, Μαρία Γεωργοπούλου ΜΑ ΠΕ70,
Κρυσταλλία Κυρίτση Δρ. ΠΕ70, Μυρτώ Νικολοπούλου Δρ. ΠΕ70

Κριτική ανάγνωση: Νεφέλη Γκάτσου, Δρ. ΠΕ70

Συμβουλευτική ομάδα σε ειδικά θέματα και παροχή υλικού: Ευγενία Βασιλάκη
Αν. Καθηγήτρια Διδακτικής της Γλώσσας Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας, Αγγελική Βογιατζόγλου
ΜΑ Διδακτικής της Λογοτεχνίας ΠΕ70, Ρέα Κακάμπουρα, Καθηγήτρια Λαογραφίας ΕΚΠΑ,
Σμαράγδα Παπαδοπούλου Καθηγήτρια Διδακτικής της γλώσσας, Διεθνές Πανεπιστήμιο
Ελλάδος, Βασιλική Τσάμη Επικ. Καθηγήτρια Διδακτικής της γλώσσας Πανεπιστήμιο Κρήτης

Εικονογράφηση: Ανδρέας Κιτανίδης

Σχεδιασμός, οπτική επιμέλεια & σελιδοποίηση: Χρύσα Παπαχατζή

Δημιουργία ειδικών Ψηφιακών Μαθησιακών Αντικειμένων:

Τσαμπίκα Αργυρού, Ραφαέλα-Θέκλα Βενέρη

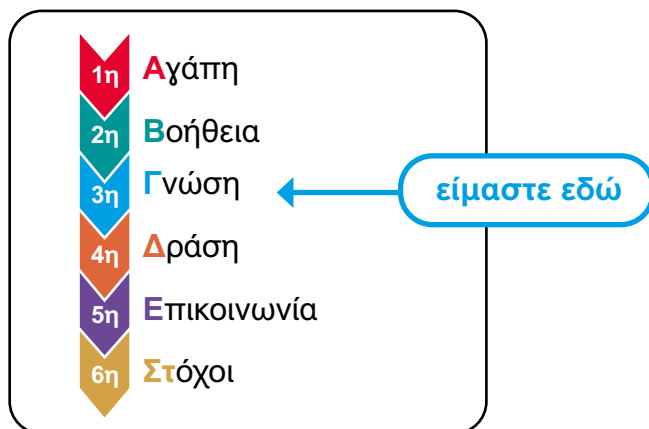
Συντονισμός & Τεχνική Επιμέλεια Ψηφιακών Μαθησιακών Αντικειμένων:

Κωνσταντίνος Τσιμπάνης Μηχανικός Πληροφορικής ΕΚΠΑ

Ανάπτυξη ψηφιακών μορφών διδακτικού βιβλίου: Ειρήνα Βούλγαρη

Δικαιούχος συγγραφής: ΕΑΔΠΠΑ-Εκδόσεις ΕΚΠΑ

Σειρά ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΑ: «Οι αξίες μας»

Σύμβολα

Πριν την ανάγνωση

Διαβάζω και καταλαβαίνω

Πριν την ακρόαση

Ακούω και καταλαβαίνω

Μιλώ

Συζητάμε

Γράφω κείμενα

Ορθογραφία

Αναζητώ στο λεξικό

Σκέφτομαι

Συνεργάζομαι

Ομαδική δραστηριότητα

Περιεχόμενα

Λεξιλόγιο

Γραμματική

Ορθογραφία

1 Σχολική κοινότητα και σχολική ζωήσελ.8

1.1 Νέα σχολική χρονιά αρχίζεισελ. 8

• Λέξεις με το επί-	• Χρόνοι των ρημάτων: παρόν, παρελθόν, μέλλον και καταλήξεις
• Τα ρήματα «είμαι» και «έχω» | • Καταλήξεις ρημάτων
• Τα ρήματα «είμαι» και «έχω» |
|---------------------|---|---|

1.2 Νέες γνωριμίες στο σχολείοσελ. 15

• Επίθετα σε -ικός
• Παράγωγες λέξεις από το «άσπρος» | • Συλλαβισμός
• Ονόματα χωρών και επίθετα | • Οικόγενειες των λέξεων «σχολείο», «μαθαίνω», «ευθύνη»
• Ονόματα χωρών και επίθετα
• Άρθρα: της / τις και τον / των |
|--|--|--|

1.3 Αχ, αυτοί οι δάσκαλοι!σελ. 20

1.4 Επανάληψησελ. 22

- Ελέγχω το κείμενό μου
- Επαναληπτικές ασκήσεις: Λεξιλόγιο, Γραμματική, Ορθογραφία

2 Είμαστε ομάδασελ.26

2.1 Ομαδικό πνεύμα και καλή συνεργασίασελ. 26

• Ομάδα και συνεργασία	• Ποιότητα στην Ενεργητική φωνή
• Ποιότητα στην Παθητική φωνή
• Ρήμα και διάρκεια | • Ρήματα που τελειώνουν σε -ώνω, -εύω, -ίζω, -αίνω
• Ρήματα που γράφονται διαφορετικά |
|------------------------|---|--|

2.2 Γίνε μέλος μιας ομάδαςσελ. 34

• Λέξεις για το παιχνίδι
• Σύνθετες με το παιχνίδι
• Οικογένεια της λέξης «φίλος» | • Κτητικές αντωνυμίες | • Οικογένεια της λέξης «φίλος»
• Ομόηχες λέξεις |
|---|-----------------------|--|

2.3 Στάσου πλάι μουσελ. 38

• Κυριολεξία
• Μεταφορά	• Ομοιοκαταληξία

2.4 Επανάληψησελ. 39

- Ελέγχω το κείμενό μου
- Επαναληπτικές ασκήσεις: Λεξιλόγιο, Γραμματική, Ορθογραφία

3 Γιορτάζω - Ψυχαγωγούμαι - Διασκεδάζωσελ.42

3.1 Ώρα για γιορτήσελ. 42

<ul style="list-style-type: none"> • Λέξεις για το πάρτι • Οικογένεια της λέξης «ευχή» 	<ul style="list-style-type: none"> • Ρήματα στο Παρελθόν • Ουσιαστικά: ισοσύλλαβα και ανισοσύλλαβα • Ρήματα στο Παρελθόν: ενεργητική και παθητική φωνή 	<ul style="list-style-type: none"> • Οικογένεια της λέξης «ευχή» • Ρήματα στο Παρελθόν
--	---	--

3.2 Παίζω, Μαθαίνω, Διασκεδάζωσελ. 50

<ul style="list-style-type: none"> • Λέξεις για: ψυχαγωγία, διασκέδαση 	<ul style="list-style-type: none"> • Επιρρήματα: χρονικά και τοπικά • Δεικτικές αντωνυμίες 	<ul style="list-style-type: none"> • Δεικτικές αντωνυμίες
---	--	--

3.3 Ας παίξουμε...στο σπίτι ή στο λούνα παρκσελ. 56

<ul style="list-style-type: none"> • Σχήματα λόγου: μεταφορά, παρομοίωση, προσωποποίηση 		
--	--	--

3.4 Επανάληψησελ. 58

- Ελέγχω το κείμενό μου
- Επαναληπτικές ασκήσεις: Λεξιλόγιο, Γραμματική, Ορθογραφία

4 Ήρωες και ηρωίδεςσελ.64

4.1 Ήρωες στη μυθολογίασελ. 64

<ul style="list-style-type: none"> • Οικογένεια της λέξης «ήρωας» • Λέξεις με παρόμοια σημασία (Συνώνυμες) 	<ul style="list-style-type: none"> • Ουσιαστικά σε -ος 	<ul style="list-style-type: none"> • Λέξεις με το «ήρωας» • Κλίση ουσιαστικών σε -ος • Κείμενο και παράγραφος
--	---	--

4.2 Ήρωες στη ζωήσελ. 69

<ul style="list-style-type: none"> • Οικογένεια της λέξης «δύναμη» • Ουσιαστικά σε -είο 	<ul style="list-style-type: none"> • Η πρόταση • Ρήμα: από το παρελθόν στο μέλλον 	<ul style="list-style-type: none"> • Οικογένεια της λέξης «δύναμη» • Ουσιαστικά σε -είο • Ρήματα σε -άω
---	---	--

4.3 Οι ήρωες των παραμυθιώνσελ. 74

4.4 Επανάληψησελ. 76

- Ελέγχω το κείμενό μου
- Επαναληπτικές ασκήσεις: Λεξιλόγιο, Γραμματική, Ορθογραφία

Σχολική κοινότητα και σχολική ζωή

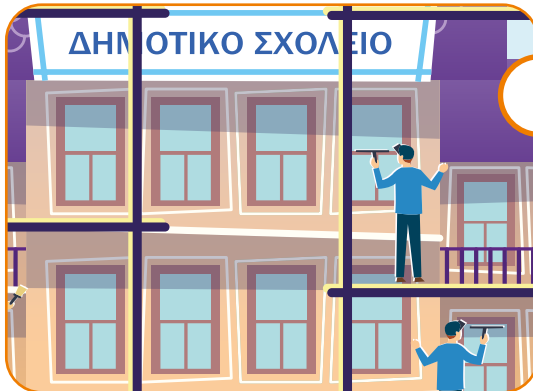
1.1

Νέα σχολική χρονιά αρχίζει

ΛΕΞΙΛΟΓΙΟ

1 α. Βάζω τις εικόνες σε σειρά και γράφω έναν τίτλο για κάθε εικόνα.

β. Εντοπίζω οριζόντια και κάθετα 8 λέξεις σχετικές με τη σχολική ζωή.

Π	Ε	Π	Ι	Σ	Τ	Α	Τ	Η	Σ	Π	Η
Α	Κ	Ε	Π	Χ	Α	Σ	Η	Τ	Θ	Ο	Π
Ρ	Ε	Ξ	Ρ	Ο	Μ	Ν	Φ	Ε	Χ	Ι	Α
Α	Π	Α	Ρ	Λ	Π	Γ	Ε	Λ	Μ	Ν	Ι
Θ	Α	Σ	Δ	Ε	Ε	Β	Μ	Θ	Π	Α	Δ
Υ	Χ	Ψ	Β	Ι	Λ	Ρ	Ε	Υ	Σ	Τ	Ι
Ρ	Β	Α	Ρ	Ο	Α	Ι	Μ	Ο	Ε	Λ	Α
Α	Ζ	Ω	Γ	Ρ	Α	Φ	Ι	Ε	Σ	Ο	Ε
Φ	Ε	Δ	Ι	Σ	Ρ	Γ	Α	Ν	Ω	Ζ	Η
Ε	Δ	Α	Σ	Κ	Α	Λ	Ο	Σ	Α	Δ	Χ
Ζ	Φ	Β	Ρ	Υ	Σ	Ε	Σ	Α	Λ	Γ	Κ

2

α. Στις παρακάτω λέξεις κυκλώνω το όμοιο μέρος τους:

επιστάτης - επιτραπέζιο - επικόλληση - επίδεσμος - επικεφαλίδα

Σε αυτές τις λέξεις δείχνει ότι **κάτι είναι πάνω από κάτι άλλο**.

β. Υπάρχουν πολλές λέξεις με το **επι-** και **δεν σημαίνει πάντοτε «από πάνω»**. Στα παρακάτω ουσιαστικά βρίσκουμε τα ρήματα. Συμβουλευόμαστε το Σχολικό Λεξικό:

Ουσιαστικό	Ρήμα
επιθεωρητής	→ <u>επιθεωρώ</u>
επιθυμία	→ _____
επικοινωνία	→ _____
επιστροφή	→ _____
επίσκεψη	→ _____
επισκευή	→ _____

γ. Στο Σχολικό Λεξικό αναζητούμε 2 λέξεις με το **επι** και γράφουμε τη σημασία τους.

1. _____

2. _____

ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ

3 Βρίσκω τα ρήματα και χρωματίζω με **μπλε** χρώμα το **θέμα** και **κόκκινο** την **κατάληξη**. Στη συνέχεια γράφω δίπλα σε κάθε πρόταση τη χρονική βαθμίδα.

Π.χ. Ο Μάνος **κάνει** πολύ όμορφα γράμματα. → Παρόν

1. Η Μαρία χθες ζωγράφισε έναν πορτοκαλί αστερία. → _____

2. Θα παίξετε μαζί μας ποδόσφαιρο τελικά; → _____

3. Σήμερα γνωρίσαμε τον νέο μας δάσκαλο. → _____

4. Ένωθες αγωνία για τη νέα σχολική χρονιά; → _____

5. Κάθε φορά παρουσιάζουμε όλοι μας τις εργασίες μας στην τάξη. → _____

6. Αυτή τη φορά δεν έλυσαν όλοι οι μαθητές το τελευταίο πρόβλημα. → _____

7. Από αύριο θα αρχίσω μαθήματα κιθάρας. → _____

Τι παρατηρώ;

- Όταν αλλάζει η κατάληξη αλλάζει και το πρόσωπο. Δεν ξεχνώ το **θα** για το **Μέλλον**.

4 Συμπληρώνω τις καταλήξεις. Κάποιες ταιριάζουν δύο φορές.

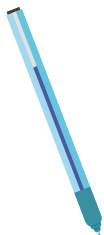

Πρόσωπα	Παρόν	Παρελθόν	Μέλλον
εγώ	γράφ_____	έγραψ_____	θα γράψ_____
εσύ	γράφ_____	έγραψ_____	θα γράψ_____
αυτός -ή-ό	γράφ_____	έγραψ_____	θα γράψ_____
εμείς	γράφ_____	γράφ_____	θα γράψ_____
εσείς	γράφ_____	γράφ_____	θα γράψ_____
αυτοί -ές-ά	γράφ_____	έγραψ_____	θα γράψ_____

5 Συμπληρώνω τις προτάσεις με τα ρήματα και γράφω τη χρονική βαθμίδα.

Π.χ. Χθες η γιαγιά φύτευε (φυτεύω)
όλο το πρωί κρεμμυδάκια στον κήπο.

→ Παρελθόν

1. Όλη μέρα η Μαρία

_____ (παίζω) βιολί.

→ _____

2. Από αύριο οι μαθητές _____
(γράφω) με στίλο και όχι με μολύβι.

→ _____

3. Χθες _____ (βρέχω) για
ώρες.

→ _____

4. Κάθε μέρα _____
(περιμένω) με χαρά το διάλειμμα.

→ _____

5. Από εδώ και πέρα _____
(ξεκινάω) πιο νωρίς για το σχολείο μου.

→ _____

6

Το ρήμα «είμαι»

Πρόσωπα	Παρελθόν	Παρόν	Μέλλον
εγώ	ήμουν	είμαι	θα είμαι
εσύ	ήσουν	είσαι	θα είσαι
αυτός -ή-ό	ήταν	είναι	θα είναι
εμείς	ήμασταν	είμαστε	θα είμαστε
εσείς	ήσασταν	είστε/είσαστε	θα είστε/είσαστε
αυτοί -ές-ά	ήταν	είναι	θα είναι

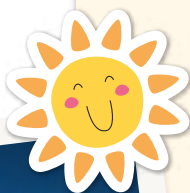

Τι παρατηρούμε στην ορθογραφία του ρήματος «είμαι»;

- Στο **παρελθόν** το ρήμα γράφεται με
- Στο **παρόν** και το **μέλλον** το ρήμα γράφεται με
- Η **κατάληξη** του ρήματος **στο Παρόν και στο Μέλλον** γράφεται πάντα με , εκτός από το **εμείς** και το **εσείς** που πάντα θα βρεις.

7

Συμπληρώνω τον σωστό τύπο του ρήματος «είμαι»:

Σήμερα _____ μια ξεχωριστή μέρα. Μετά από τις καλοκαιρινές διακοπές γυρίζουμε πίσω στο σχολείο. Προσωπικά _____ πολύ χαρούμενη αλλά και λίγο αγχωμένη. Επιτέλους μετά από τόσο καιρό _____ ξανά μαζί με τις φίλες μου. Όλο το καλοκαίρι εχώ _____ στο νησί μου μαζί με τη γιαγιά και τον παππού, ενώ εκείνες _____ στην κατασκήνωση του Δήμου. Άραγε _____ όλα όπως _____ πέρσι; Άκουσα ότι η δασκάλα _____ καινούρια. Τελοσπάντων, εμείς _____ καλοί μαζί της. Εσείς _____ έτοιμοι για τη νέα σχολική χρονιά;

8 Βάζω σε αλφαβητική σειρά τα προϊόντα και τα αντικείμενα που έχει το κυλικείο του σχολείου.

9

Το ρήμα «έχω»

Πρόσωπα	Παρόν	Παρελθόν	Μέλλον
εγώ	έχω	είχα	θα έχω
εσύ	έχεις	είχες	θα έχεις
αυτός -ή-ό	έχει	είχε	θα έχει
εμείς	έχουμε	είχαμε	θα έχουμε
εσείς	έχετε	είχατε	θα έχετε
αυτοί -ές-ά	έχουν	είχαν	θα έχουν

Τι παρατηρούμε στην ορθογραφία του ρήματος «έχω»;

- Στο **παρελθόν** το ρήμα γράφεται με
- Στο **παρόν** και το **μέλλον** οι καταλήξεις είναι
- Η κατάληξη του ρήματος στο **εμείς** και το **εσείς** γράφεται πάντα με

ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ

- 10 α. Στο απόσπασμα από το ημερολόγιο του μικρού Νικόλα υπογραμμίζω το ρήμα «έχω» σε όλες του τις μορφές.

Σήμερα είχαμε την τύχη να γνωρίσουμε έναν νέο μαθητή. Το όνομα που έχει μας μπέρδεψε αρχικά, γιατί δεν ξέραμε πώς να το προφέρουμε. Τελικά όμως βρήκαμε μια λύση. Συνδυάζοντας τα γαλλικά με τα αγγλικά του προτείναμε να τον φωνάζουμε «Τζοτζό», κάτι που δέχτηκε με χαρά. Τον είπαμε «Τζοτζό». Ο Τζοτζό που λες, έχει φακίδες και μάτια γαλανά. Στο διάλειμμα τον κέρασα λίγη από τη σοκολάτα που είχα μαζί μου. Αύριο όλοι μας θα φέρουμε ένα μικρό δωράκι γι' αυτόν, ώστε να τον κάνουμε να νιώσει όμορφα.

- β. Τώρα τοποθετώ τα ρήματα στον πίνακα.

Παρόν	Παρελθόν	Μέλλον

- 11 Σχηματίζουμε προτάσεις με το «είμαι» και το «έχω» για να περιγράψουμε τον Τζοτζό και το σχολικό λεωφορείο του.

ΛΕΞΙΛΟΓΙΟ

12 α. Στις οικογένειες λέξεων υπογραμμίζω τη βάση της λέξης:

- σχολείο - σχολικός - σχολή - σχολάω - σχόλασμα
- συμμαθητής - μαθαίνω - μαθητές - μάθημα
- ευθύνη - ευθύνομαι - διευθυντής - διευθύντρια-
υποδιευθυντής - υπεύθυνος

β. Συμπληρώνω το κείμενο με λέξεις της προηγούμενης άσκησης.

Ο ρόλος τ_____ διευθ_____ στη ζωή των μαθ_____ είναι ιδιαίτερα σημαντικός. Μαζί με τ_____ υποδ_____ έχουν την ευθ_____ για όλες τις σχολ_____ δραστηριότητες και την καλή λειτουργία του σχολ_____. Όταν εγώ και οι σ_____ μου σχολ_____ το μεσημέρι, εκείνοι παραμένουν στο σχολ_____ για να εργαστούν. Όπως καταλαβαίνετε αυτές είναι θέσεις για υπ_____ ανθρώπους!

13 α. Κυκλώνω το όμοιο μέρος στα επίθετα.

μαχική καταπληκτικός σκεπτικός φυσικό

β. Χωρίζω τις λέξεις όπως στο παράδειγμα:

μα <u>χ</u>	- <u>ικ</u>	- <u>η</u>
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____

Τι παρατηρώ
στη μεσαία και τι στην
τελευταία στήλη;

Συμπέρασμα
ορθογραφίας

γ. Συμπληρώνω τον πίνακα με τα επίθετα της προηγούμενης άσκησης:

Αρσενικό	Θηλυκό	Ουδέτερο
ο μαγικός	η μαγική	το μαγικό
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____

δ. Προσθέτω ένα επίθετο από τα παραπάνω και σχηματίζω φράση.

- _____ περιβάλλον
- _____ κόλπο
- _____ άνθρωποι

14 Οι τόποι σχηματίζουν επίθετα!

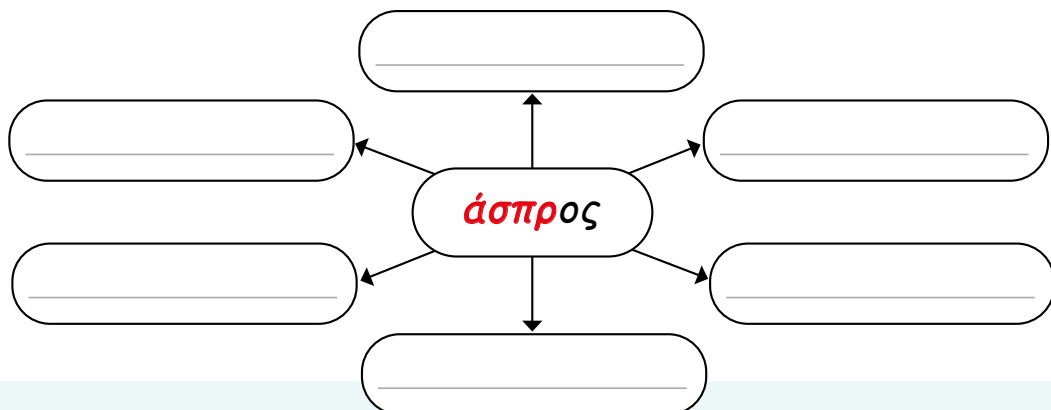
Το ρολόι από την **Ε**λβετία λέγεται **ε**λβετικό ρολόι.

	Επίθετα	Ουσιαστικά
Ελλάδα →	_____	παράδοση
Σουηδία →	_____	ξύλο
Γαλλία →	_____	αυτοκίνητο
Ασία →	_____	κουζίνα

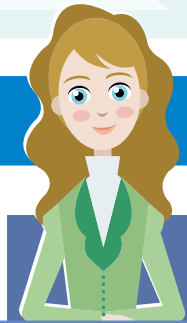

15 Συνδυάζω τη βάση **ασπρ-** με τα παρακάτω στοιχεία και δημιουργώ παράγωγες λέξεις.

- ίζω** **-άκι** **-ίλα** **-ούλης** **ξε-** **κατα-**

ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ

- 16** α. Συνδυάζω τις συλλαβές και βρίσκω τα χαρακτηριστικά της δασκάλας.

Π.χ. πι ος ή ρα χα ρας κτή → ήπιος χαρακτήρας

μό χλω σω πρό πο → _____

θραυ εύ στο μί κορ → _____

πτό λε μα σώ → _____

στα κα νά λιά μαλ → _____

- β. Παρατηρούμε πώς ονομάζονται οι λέξεις ανάλογα με τον αριθμό των συλλαβών τους. Συμπληρώνουμε παραδείγματα.

Μονοσύλλαβες	Δισύλλαβες	Τρισύλλαβες	Πολυσύλλαβες
1 συλλαβή	2 συλλαβές	3 συλλαβές	4 και πάνω συλλαβές
και	σκύλος	μανάβης	περιστέρι
και	σκύ- λος	μα- νά- βης	πε- ρι- στέ- ρι

17 Διαβάζουμε το κείμενο και χρωματίζουμε τα **επίθετα** και τα **ουσιαστικά**.

Η νέα φίλη της Ματίλντα

Ανάμεσα στους καινούριους φίλους της Ματίλντα ήταν ένα κοριτσάκι που το έλεγαν Λεβάντα. Από την πρώτη κιόλας μέρα της χρονιάς άρχισαν οι δυο τους να κάνουν βόλτες, την ώρα του πρωινού διαλείμματος και την ώρα του φαγητού. Η Λεβάντα ήταν ιδιαίτερα μικρόσωμη για την ηλικία της, ένα κοκαλιάρικο, μικρό κορίτσι με σκούρα, καστανά μάτια και μαλλιά κομμένα σε αφέλειες που έπεφταν στο μέτωπό της. Της Ματίλντα της άρεσε επειδή έδειχνε να είναι θαρραλέα και ριψοκίνδυνη. Και σε κείνη άρεσε η Ματίλντα για τους ίδιους ακριβώς λόγους.

Ρόαλντ Νταλ, Ματίλντα

Συμπληρώνω τα επίθετα που ταιριάζουν με βάση το κείμενο:

- Η Λεβάντα ήταν ένα _____, _____ κορίτσι.
- Η Λεβάντα είχε έναν _____, _____ χαρακτήρα.

18 Τοποθετώ τα επίθετα για τη Ματίλντα στη θέση που ταιριάζουν και διαβάζω.

μέτριος μικρός αδύνατος γρήγορος ξεχωριστός
 ιδιαίτερος ίσιος κόκκινος μακρύς

Η Ματίλντα ήταν ένα πολύ _____ παιδί. Παρόλα αυτά, εμφανισιακά δεν την ξεχώριζες από τα κορίτσια της ηλικίας της. Ήταν _____ στο ύψος και είχε _____, _____ μαλλιά που τα έπιανε με μια _____ κορδέλα. Το σώμα της ήταν _____ και η ίδια ήταν πολύ _____ στο τρέξιμο. Τι το _____ λοιπόν είχε αυτό το _____ κορίτσι; Μα το μυαλό της φυσικά!

19 Παρατηρώ τις προτάσεις και συμπληρώνω:

Η Ματίλντα αγαπούσε όλες **τις** κορδέλες.

Το χρώμα **της** κορδέλας που προτιμούσε όμως ήταν το κόκκινο.

- Όταν το άρθρο _____ αναφέρεται σε **πολλά** αντικείμενα γράφεται με _____.
- Όταν το άρθρο _____ αναφέρεται σε **ένα** αντικείμενο γράφεται με _____.

Παρατηρώ τις δύο προτάσεις και συμπληρώνω:

Τα παιδιά βλέπουν από μακριά **τον** δάσκαλό τους.

Εκείνος τα χαιρετά και προχωρά προς το γραφείο **των** δασκάλων.

- Όταν το άρθρο _____ αναφέρεται σε **πολλά** αντικείμενα γράφεται με _____.
- Όταν το άρθρο _____ αναφέρεται σε **ένα** αντικείμενο γράφεται με _____.

20 Συμπληρώνω με **της/τις, τον/των**:

- Ο νέος δάσκαλος _____ μαθητών ήταν πολύ καλός.
- Δίπλα από _____ κήπο _____ γειτόνων μου υπάρχει ένα οικόπεδο.
- Μήπως έλυσες _____ ασκήσεις _____ Μαθηματικών;
- Σήμερα κατά λάθος φόρεσα _____ γαλότσες _____ αδερφής μου.
- Έβγαλα _____ σκύλο _____ γονιών μου βόλτα.

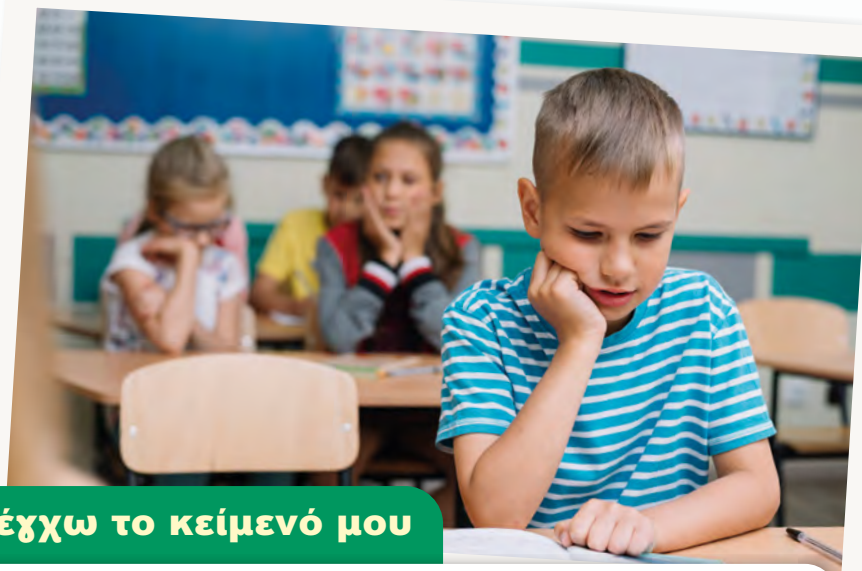
1.3 Αχ, αυτοί οι δάσκαλοι!

21

Στα κείμενα 8 και 9 τα παιδιά παρουσιάζουν τους δασκάλους τους. Σε ζευγάρια γράφουμε μια σύντομη παρουσίαση για τον καθένα χρησιμοποιώντας 5 ουσιαστικά και 8 επίθετα.

Ελέγχω το κείμενό μου

Περιγραφή ανθρώπου	ΝΑΙ	ΟΧΙ
Έγραψα τον τίτλο .		
1. Στην εισαγωγή παρουσίασα τα γενικά χαρακτηριστικά αυτού που περιγράφω.		
2. Στην ανάπτυξη ανέφερα τα βασικά εξωτερικά και εσωτερικά γνωρίσματα καθώς και τη συμπεριφορά του παιδιού. Έδωσα παραδείγματα .		
3. Στον επίλογο έγραψα τα δικά μου συναισθήματα και τις σκέψεις μου.		
4. Χρησιμοποίησα ρήματα στο γ' πρόσωπο .		
5. Χρησιμοποίησα συγκεκριμένα επίθετα .		
6. Ξαναδιαβάζω και ελέγχω αν οι προτάσεις έχουν νόημα .		
7. Έκανα έλεγχο για τη σωστή γραφή δύσκολων λέξεων ή της γραμματικής.		
8. Έχω βάλει σωστά τα σημεία στίξης .		

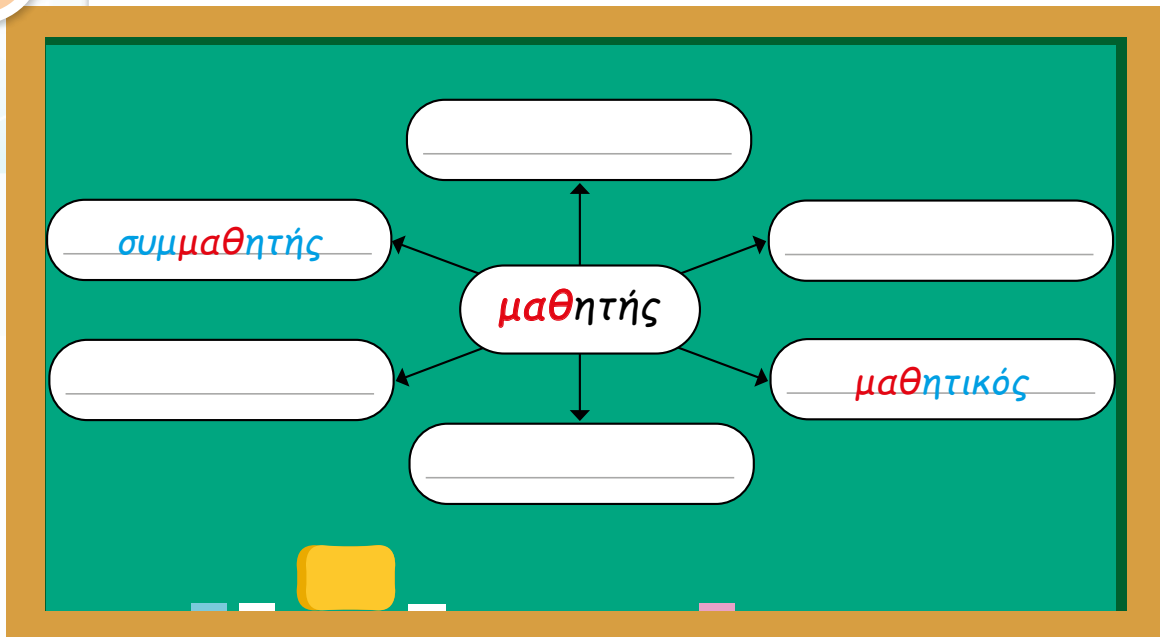
ΛΕΞΙΛΟΓΙΟ

22 Συμπληρώνω την ακροστιχίδα του σχολείου:

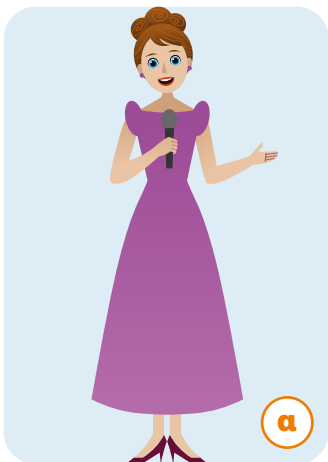
- Αυτό το λεωφορείο σε πηγαίνει στο σχολείο. **Σ** _____
- Το αντίθετο της λύπης. **Χ** _____
- Το σχολικό πρόγραμμα μετά τις 13.15 **Ο** _____
- Ο διευθυντής είναι υπεύθυνος για την ομαλή ... του σχολείου. **Λ** _____
- Αυτός είναι υπεύθυνος να ανοίγει την πόρτα του σχολείου. **Ε** _____
- Λέγεται αλλιώς η τάξη. **Ι** _____
- Το διαβάζουμε (αντίστροφα) **Ο** _____

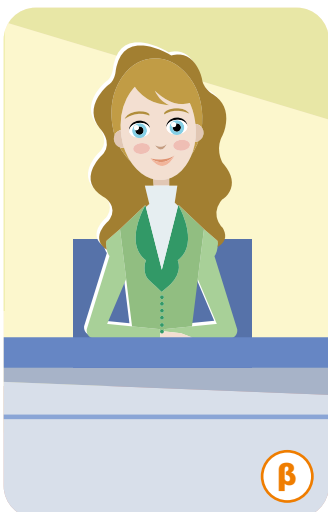
23 Η οικογένεια της λέξης «μαθητής»:

24 Οι περιγραφές έχουν μπλεχτεί! Φτάχνω τις προτάσεις και τις αντιστοιχίζω με την εικόνα.

1. ο συμμαθητής νέος μαύρα μάτια
έχει σκουρόχρωμα μαλλιά
και σγουρά μεγάλα

2. η παρουσιάστρια χτενισμένα
και είχε ένα όμορφο φόρεμα
τα μαλλιά της φορούσε σε κότσο

3. η δασκάλα μας χαμόγελο ξανθά
έχει πρόσωπο και ένα μεγάλο
μαλλιά φωτεινό στρογγυλό

ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ

- 25 Στο κείμενο χρωματίζω τα επίθετα και τα ουσιαστικά .

Η φανταστική προπονήτρια

Όταν την είδα να έρχεται, παραλίγο να το βάλω στα πόδια. Πραγματικά, δεν περίμενα κάτι ΤΕΤΟΙΟ. Κι ωστόσο, η ξαδέρφη μου η Μαρί με είχε προειδοποιήσει:

«Θα δεις, Ζερεμί. Η δεσποινίς Σαρλότ είναι στ' αλήθεια...διαφορετική».

Μόνο που δε φανταζόμουν ότι θα ήταν τόσο διαφορετική. Η Μαρί είχε παραλείψει να μου αναφέρει ότι αυτή η δεσποινίς Σαρλότ ήταν ψηλόλιγνη σαν σπαράγγι, αρκετά μεγάλη σε ηλικία και παράξενα ντυμένη, όπως επίσης και ότι φορούσε ένα μεγάλο καπέλο στο κεφάλι, σαν καπέλο μάγισσας, αλλά μ' ένα μικρό στρογγυλό εξόγκωμα αντί για μια μυτερή άκρη.[...]

Ντεμέρ Ντομνίκ, Η φανταστική προπονήτρια (διασκευή)

- 26 Γράφω 4 προτάσεις για να περιγράψω την προπονήτρια: 2 με το ρήμα «είμαι» και 2 με το «έχει» στο παρελθόν.

27 α. Κλίνω τις φράσεις συμπληρώνοντας ό,τι λείπει:

	Ενικός αριθμός	Πληθυντικός αριθμός
Ονομαστική	η φανταστική ομάδα	
Γενική		των φανταστικών ομάδων
Αιτιατική		τις φανταστικές ομάδες
Κλητική	φανταστική ομάδα	

β. Συμπληρώνω τα κενά με τις φράσεις του πίνακα και παρατηρώ. Ποια πτώση μπαίνει σε κάθε πρόταση και γιατί αλλάζουν οι πτώσεις;

_____ φ _____ ο _____ μας κατάφερε να νικήσει στον χθεσινό αγώνα έναν δύσκολο αντίπαλο!

Μπράβο! Η επιτυχία _____ φ _____ ο _____ οφείλεται στον καλό προπονητή.

Συμφωνώ. Αλλά οι παίκτες φτιάχνουν _____ φ _____ ο _____

Ας αφήσουμε τώρα τις φ _____ ο _____ και ας δούμε τις αληθινές ομάδες του σχολείου μας.

ΛΕΞΙΛΟΓΙΟ

- 1 α. Εντοπίζουμε οριζόντια και κάθετα πέντε (5) κρυμμένες λέξεις που υπάρχουν στο κείμενο «**Η φωνή μας έχει δύναμη!**».

Σ	Ε	Β	Α	Σ	Μ	Ο	Σ	Ρ	Ο	Τ	Η
Υ	Κ	Ε	Π	Α	Ρ	Σ	Η	Τ	Θ	Ε	Ε
Ζ	Ε	Δ	Ι	Α	Λ	Ο	Γ	Ο	Σ	Λ	Κ
Η	Π	Α	Ρ	Γ	Γ	Γ	Ε	Σ	Α	Η	Φ
Τ	Α	Σ	Δ	Ε	Ψ	Β	Μ	Θ	Φ	Ρ	Ω
Η	Χ	Ψ	Β	Ν	Ν	Ρ	Ε	Υ	Η	Ε	Ν
Σ	Β	Α	Ρ	Ε	Τ	Ι	Μ	Ο	Ν	Μ	Η
Η	Π	Ρ	Ο	Ι	Δ	Ο	Κ	Ι	Ε	Ι	Σ
Σ	Ε	Δ	Ι	Α	Ρ	Γ	Φ	Ν	Ι	Α	Η
Η	Σ	Υ	Ν	Τ	Ο	Μ	Ι	Α	Α	Ζ	Χ
Ζ	Φ	Α	Π	Ο	Φ	Α	Σ	Η	Ο	Γ	Κ

- β. Συμπληρώνουμε το κείμενο με τις λέξεις από το κρυπτόλεξο.

Σε μία _____ χρειάζεται να δείχνουμε _____ στον άλλο και να μην του μιλάμε με _____. Όταν σε έναν διάλογο δεν μιλάμε με _____ τότε δίνουμε λανθασμένο μήνυμα. Όταν πρέπει να πάρουμε μία κοινή _____, θα πρέπει να συμφωνήσουμε όλοι σε κάποια σημεία.

1

2 Τι κάνουμε στην ομάδα μας;

συζητάμε

3 Σε ζευγάρια ή ομάδες συγκεντρώνουμε τις λέξεις από τα κείμενα 1, 2 και 3. Τις χωρίζουμε στις κατηγορίες: ρήμα, όνομα και ουσιαστικό. Συζητάμε και γράφουμε τρεις συμβουλές για την καλή συνεργασία.

Ρήμα

Ουσιαστικό

1. _____
2. _____
3. _____

ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ

Ποιότητα στην Ενεργητική φωνή

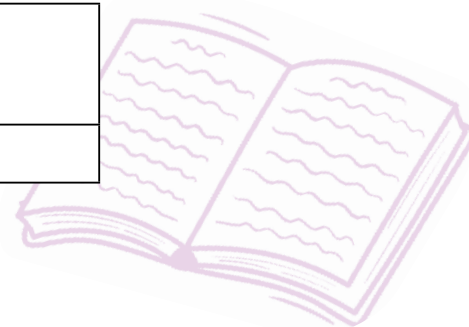
Χρόνος	Διαρκές	Συνοπτικό	Συντελεσμένο
Παρόν →	κρύβω κρύβουμε	—	έχω κρύψει έχουμε κρύψει
Μέλλον →	θα κρύβω θα κρύβουμε	θα κρύψω θα κρύψουμε	θα έχω κρύψει θα έχουμε κρύψει
Παρελθόν →	έκρυβα κρύβαμε	έκρυψα κρύψαμε	είχα κρύψει είχαμε κρύψει

Προστακτική	→ κρύβε κρύβετε	κρύψε κρύψτε
Υποτακτική	→ να κρύβω	να κρύψω

Ποιότητα στην Παθητική φωνή

Χρόνος	Διαρκές	Συνοπτικό	Συντελεσμένο
Παρόν →	κρύβομαι κρυβόμαστε	(κρυφτώ)	έχω κρυφτεί
Μέλλον →	θα κρύβομαι θα κρυβόμαστε	θα κρυφτώ θα κρυφτούμε	θα έχω κρυφτεί
Παρελθόν →	κρυβόμουν κρυβόμασταν/στε	κρυφτήκα κρυφτήκαμε	είχα κρυφτεί είχαμε κρυφτεί

Προστακτική	→ — κρύβεστε	κρύψου κρυφτείτε
Υποτακτική	→ να κρύβομαι	να κρυφτώ

4 α. Διαβάζουμε το κείμενο «Μικρές πράξεις καλοσύνης».

- Όταν προσφέρουμε βοήθεια στους άλλους, νιώθουμε ωραία. Με μικρές καθημερινές πράξεις καλοσύνης βοηθάμε τους αγαπημένους μας.
- Ρωτάμε πώς μπορούμε να προσφέρουμε βοήθεια σε έναν φίλο.
- Είμαστε ευγενικοί και ενθαρρύνουμε τους γύρω μας.
- Όλοι κάνουμε λάθη. Όμως τα πράγματα γίνονται καλύτερα όταν αναλαμβάνουμε την ευθύνη.

Χάρισον, Ε., 25 Πράξεις καλοσύνης.

β. Παρατηρούμε τα υπογραμμισμένα ρήματα και επιλέγουμε.

- Βρίσκονται στο:
 - α. παρόν β. παρελθόν γ. μέλλον
- Δείχνουν:
 - α. πράξη που ισχύει γενικά β. πράξη που γίνεται αυτή τη στιγμή

5 α. Διαβάζουμε σε ζευγάρια τη μικρή αφήγηση.

Μια παρέα φίλων συναντιέται κάθε απόγευμα στην πλατεία. Σήμερα παίζουν ποδόσφαιρο και γελούν δυνατά. Χθες, έπαιξαν κρυφτό και πέρασαν υπέροχα. Ένας από αυτούς, ο Πέτρος, θυμόταν πως είχε κρυφτεί πίσω από ένα δέντρο και κανείς δεν τον έβρισκε για ώρα. Πέρσι, συνήθιζαν να μαζεύονται στο σπίτι της Άννας και έφτιαχναν ζωγραφιές. Έχουν περάσει πολλές ωραίες στιγμές μαζί και κάθε φορά ανυπομονούν να βρεθούν ξανά. Αύριο θα πάνε για ποδήλατο στο πάρκο και θα ζήσουν ακόμα μια περιπέτεια που θα θυμούνται για πάντα.

β. Συμπληρώνουμε τον πίνακα με κάποια από τα υπογραμμισμένα ρήματα.

Ρήματα	Πότε; Πόσο συχνά;	Διάρκεια/ επανάληψη	Συγκεκριμένη φορά
<u>συναντιέται</u>	<u>κάθε απόγευμα</u>	✓	
<u>έπαιξαν</u>	<u>Χθες</u>		✓

γ. Σχηματίζουμε στο τετράδιο 3 προτάσεις με λέξεις από τη στήλη «Πότε; Πόσο συχνά;» και τα ρήματα που θέλουμε.

6

Μελετώ τον πίνακα. Επιλέγω ένα ρήμα από κάθε ομάδα και γράφω προτάσεις στο τετράδιο.

Ρήματα που τελειώνουν σε...			
-ώνω	-εύω	-ίζω	-αίνω
διπλώνω	μαζεύω	χρωματίζω	μαθαίνω
απλώνω	συμβουλευώ	γυρίζω	σημαίνω
διορθώνω	βραβεύω	ζωγραφίζω	μπαίνω - βγαίνω

Ακούμε [**ίζω**] αλλά γράφουμε διαφορετικά. Γιατί;

το δάκρυ → δακρύζω, δάκρυσα

η άθροιση, το άθροισμα → αθροίζω (τα ποσά), άθροισα

το δάνειο → δανείζω (σε κάποιον κάτι), δάνεισα

η πήξη → πήζω, έπηξε

Τα ρήματα αυτά γράφονται όπως το _____.

κλέβω, σέβομαι

μένω, δένω, πλένω

- 7 Σχηματίζω ρήματα ενώνοντας τα διάφορα στοιχεία. Βάζω και τόνο. Μετά συμπληρώνω τις προτάσεις.

Βάση	Παραγωγή	Κατάληξη	Ρήμα
φροντ-		ω	
δάκρ-	ιζ-	εις	
στολ-	ισ-	ει	
ελπ-	υσ- / υζ-	ουμε	
δαν-		ετε	
ζωγραφ-	εισ-	ουν	

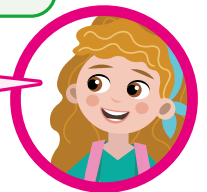
Με τις εικόνες που _____
θα _____ την τάξη μας.

_____ να έχω τελειώσει τη δική μου
ζωγραφιά πριν το Σαββατοκύριακο.

Θα μου _____ για λίγο το ψαλίδι σου,
σε παρακαλώ;

_____ να είναι καλοδουλεμένες
οι κατασκευές μας!

Οι γονείς σας θα _____ από συγκίνηση,
όταν δουν την τάξη μας στολισμένη.

8 α. Διαβάζω και παρατηρώ τα υπογραμμισμένα ρήματα.

Η γλώσσα του σώματος

Στη διάρκεια μιας συζήτησης, προσπαθείς να δείχνεις σεβασμό απέναντι στους άλλους όχι μόνο με τα λόγια, αλλά και με το σώμα σου. Ακόμα και να θυμώσεις, μην κουνάς το δάχτυλο και επικοινωνήσε με ηρεμία και ευγένεια.

β. Τοποθετώ τα υπογραμμισμένα ρήματα στον πίνακα.

	Διαρκές	Συνοπτικό
Υποτακτική (να)	→ _____	_____
Προστακτική	→ _____	_____

γ. Κυκλώνω το θέμα σε κάθε τύπο. Τι παρατηρώ;

δ. Συμπληρώνω τον πίνακα όπως το παράδειγμα.

Ρήμα	Παρελθόν Συνοπτικό	Ουσιαστικό σε -ωση
βελτιώνω	<i>βελτίωσα</i>	<i>βελτίωση</i>
σημειώνω	_____	_____
δηλώνω	_____	_____
υψώνω	_____	_____
υποχρεώνω	_____	_____

- 9 Διαβάζουμε τα κείμενα και συμπληρώνουμε.
Τονίζουμε όπου χρειάζεται.

Ταρακούνησε την τάξη σου!

Κηπουρική στο σχολείο.

Φυτ___ουμε έναν φράχτη από θάμνους ή έναν λαχανόκηπο, λουλούδια, ένα δέντρο στην αυλή... Όλα είναι δυνατά! Κι έχει πλάκα: μαζ___ουμε σπόρους και κουκούτσια, τα φυτ___ουμε σε γλάστρες κι ύστερα οργαν___νουμε μια αγορά φυτών στο σχολείο. Τα χρήματα μπορούν, για παράδειγμα, να χρηματοδοτήσουν έναν περίπατο στην εξοχή.

Γιορτάζουμε την Παγκόσμια Ημέρα Περιβάλλοντος.

Στις 5 Ιουνίου, οργαν___νουμε μια δράση σε σχέση με το περιβάλλον. Ιδέες; Ένας διαγωνισμός σχεδίου ή ποίησης, μια έκθεση, ο καθαρισμός μιας γωνιάς της φύσης κοντά στο σχολείο μας.

Φτιάξε μια λέσχη για τη φύση.

Μαθ___νουμε να ξεχωρ___ζουμε τα τοπικά φυτά, να στήνουμε ταΐστρες για τα πουλιά... Δεν λείπουν οι στόχοι. Μπορούμε να το κάνουμε με τη βοήθεια ενός πρόθυμου δασκάλου!

Frattini, S. & Ledu, S., Πρωταθλητές του κόσμου στην Οικολογία

4

Μαθ___νω να σε___ομαι το περιβάλλον γύρω μου.
Μαζ___ω τα σκουπίδια, καθαρ___ζω τις ακτές και τα δάση και ανακυκλ___νω όσο μπορώ. Χαρ___ζω τα παιχνίδια που δεν χρησιμοποιώ και πλ___νω τα ρούχα σε χαμηλές θερμοκρασίες. Η συνεργασία όλων για το καλό του πλανήτη σημ___νει να προστατ___ουμε όλοι μαζί τη φύση. Έτσι, η προσπάθεια αθρ___ζεται και το αποτέλεσμα είναι καλύτερο.

2.2 Γίνε μέλος μιας ομάδας

ΛΕΞΙΛΟΓΙΟ

10 Συμπληρώνουμε την ακροστιχίδα του παιχνιδιού.

Αυτός που παίζει.

Π

Ο Μιχάλης ήθελε να παίξει σε έναν ...
ποδοσφαίρου.

Α

Το σκορ ήταν 2-2, δηλαδή τελείωσε με ...

Ι

_____ Λ _____

Το αντίθετο του «κερδίζω».

Χ

Το αντίθετο της «ήττας».

Ν

Ο Μιχάλης είχε μια ωραία ...

Ι

Τότε θα γινόταν ο αγώνας ποδοσφαίρου

Δ

_____ Μ Μ _____

Σε ένα ομαδικό παιχνίδι όλοι οι παίκτες
είναι ...

Ι

11 Σχηματίζουμε σύνθετες λέξεις. Γράφουμε με **πράσινο** το συνδετικό φωνήεν.

παιχνίδι + μηχανή

παιχνίδι + τόπος

παιχνίδι + θεραπεία

παιχνίδι + συλλογή

12 Παιχνίδι εμπιστοσύνης. Διαβάζουμε το κείμενο και παίζουμε.

ΠΑΙΧΝΙΔΙ ΕΜΠΙΣΤΟΣΥΝΗΣ

Ο λαβύρινθος

Δύο φίλοι φτάνουν μπροστά στον λαβύρινθο. Πρέπει να βρουν οπωσδήποτε το «μαγικό μήλο», το αντίδοτο του δηλητηρίου, που έκανε τον έναν από αυτούς να χάσει την όρασή του! Συνεργάζονται σιωπηλά για να μην ξυπνήσουν τον γίγαντα-φύλακα. Όμως χρειάζεται να προσέξουν πολύ... Δεν πρέπει να ακουμπήσουν τα τοιχώματα του λαβύρινθου, γιατί υπάρχει παντού συναγερμός!

Στο σπίτι ή την τάξη μας δημιουργούμε έναν διάδρομο στο πάτωμα, με χάρτινη κολλητική ταινία. Πάμε στην αρχή του διαδρόμου-λαβύρινθου και ο ένας παίκτης γίνεται «οδηγός», δένοντας τα μάτια του άλλου παίκτη με ένα μαντήλι. Χωρίς να μιλήσει, ακολουθεί τον παίκτη με τα δεμένα μάτια, με σκοπό να βγουν έξω από τον λαβύρινθο.

Τον ακουμπάει στην πλάτη και χτυπάει τόσα παλαμάκια, όσα βήματα χρειάζεται να κάνει εμπρός. Για να στρίψει, ο «οδηγός» ακουμπάει τον δεξί ή αριστερό του ώμο, και έπειτα χτυπάει τόσα παλαμάκια, όσα βήματα χρειάζεται να κάνει. Ο «οδηγός» ακολουθεί τον παίκτη που δεν βλέπει αλλά σιωπηλά μέχρι να φθάσουν στο τέλος της διαδρομής.

Εάν ο παίκτης με το μαντήλι στα μάτια ακουμπήσει τα τοιχώματα του λαβύρινθου, επιστρέφει στην αφετηρία και ξεκινά από την αρχή. Αν αυτό γίνει 3 φορές, οι παίκτες αλλάζουν ρόλους. Νικητής είναι το ζευγάρι που θα βρει το μαγικό μήλο σε λιγότερο χρόνο!

Make it connected, χρόνος μαζί: Παιχνίδι εμπιστοσύνης «ο λαβύρινθος» (διασκευή)

13 Τοποθετούμε τις λέξεις δίπλα στη σημασία τους:

φιλονικία

συμφιλίωση

φιланθρωπία

- Η βοήθεια προς τους ανθρώπους που έχουν ανάγκη: _____
- Ο καβγάς, ο τσακωμός, η διαφωνία: _____
- Η αποκατάσταση των καλών σχέσεων μετά από έναν τσακωμό: _____

14 α. Ξεχωρίζουμε λέξεις που ακούγονται το ίδιο, δηλ. τις ομόηχες.

ο φίλος της αδερφής μου

το φύλο του μωρού

το φύλλο του δέντρου

β. Συμπληρώνω τη σωστή λέξη.

- Το _____ της πίτας είναι χωριάτικο.
- Τα _____ των ανθρώπων διαφέρουν.
- Η μαμά μου αγαπά τα τριαντά _____
- Τα παιδιά από διαφορετικές _____ ές μπορούν να γίνουν _____

15 Συμπληρώνουμε τις προτάσεις με τις λέξεις που ταιριάζουν:

φίλαθλος

φιλόξενος

φιλοζωικός

φιланθρωπία

- Οι πραγματικοί _____ παρακολουθούν και ενδιαφέρονται για τα αθλητικά γεγονότα.
- Αποφασίσαμε να συγκεντρώσουμε χρήματα και να τα δωρίσουμε στη _____ οργάνωση της περιοχής μας.
- Όσοι επισκέπτονται την Ελλάδα εντυπωσιάζονται με τα όμορφα τοπία και με τη _____ συμπεριφορά των κατοίκων.
- Το να αγαπάς τους ανθρώπους και να κάνεις πράξεις _____ είναι σπουδαία αρετή.

ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ

16 Κυκλώνουμε τις κτητικές αντωνυμίες.

ΚΑΝΟΝΕΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΚΑΤΑΣΚΗΝΩΣΗΣ

Σεβόμαστε όλα τα μέλη της κατασκήνωσής μας.

Προσέχουμε τη συμπεριφορά μας και μιλάμε με όμορφο τρόπο.

Προσπαθούμε να μην κρίνουμε κανέναν ούτε για την εμφάνισή του αλλά ούτε για τις ικανότητές του. Εστιάζουμε πάντα στα θετικά του στοιχεία.

Ο ομαδάρχης και ο αρχηγός της κατασκήνωσης βοηθούν να λύνουμε τις διαφορές μας.

Είμαστε υπεύθυνοι για τα προσωπικά μας αντικείμενα και σεβόμαστε τα πράγματα των άλλων σαν να ήταν δικά μας.

ΛΕΞΙΛΟΓΙΟ

- 17 Ολοκληρώνουμε τους στίχους ώστε ανά δύο να έχουν ομοιοκαταληξία. Προσέχουμε να ακούγονται το ίδιο και δεν μας πειράζει αν δεν γράφονται το ίδιο.

Το σχολείο (απόσπασμα)

Κορίτσια και παιδιά μαζί, μας είχαν στο _____
 συχνά, κεφάλια δίδυμα, στο ίδιο το _____
 ένας μικρός και μια μικρή εσκύβαν πλάγι πλάγι _____
 στην πλάκα εζωγράφιζαν καράβια και _____,
 εδώ κι εκεί αράδιαζαν ψαράκια και _____
 και κάποτε χειροπιαστές τις ίδιες τις _____.

Κωστής Παλαμάς, Το σχολείον

βιβλίο

πελάγη

εικόνες

σχολείο

~~πλάγι πλάγι~~

γοργόνες

- 18 α. Σε ζευγάρια βρίσκουμε μια μεταφορά για τις παρακάτω κυριολεξίες.

Κυριολεξία	Μεταφορά
τρυφερό κρέας	<u>τρυφερή καρδιά</u>
καθαρά τζάμια	_____
γλυκό ψωμί	_____
το παιδί δακρύζει	_____
το λουλούδι ανθίζει	_____

- β. Ζωγραφίζουμε με τη φαντασία μας μια μεταφορά ή γράφουμε ένα μικρό ποίημα. Δεν ξεχνάμε τον τίτλο του έργου μας.

Ελέγχω το κείμενό μου

Δομή	Βάζω ✓	Πολυτροπικά στοιχεία	Βάζω ✓
Τίτλος		Σχήμα και μέγεθος γραμμάτων	
1. Σκοπός – γενική περιγραφή		Αριθμοί	
2. Βήματα (τουλάχιστον 3)		Χρώματα και σχήματα	
3. Βασικοί κανόνες		Εικόνες και σύμβολα	

- 19 Με τις λέξεις «σεβασμός, διάλογος, απόφαση, συζήτηση, ηρεμία» γράφουμε τρεις συμβουλές για την ομάδα μας.

π.χ. Συμμετέχουμε στον διάλογο με τα άλλα παιδιά της ομάδας.

α. _____

β. _____

γ. _____

- 20 Συμπληρώνω τα ρήματα και τονίζω όπου χρειάζεται.

Παρελθόν διαρκές	Παρελθόν συνοπτικό
εγώ κατασκευ-αζ-α	εγώ κατασκευ-ασ-α
εσύ κατασκευ- _____ - _____	εσύ κατασκευ- _____ - _____
αυτός/αυτή/αυτό κατασκευ- _____ - _____	αυτός/αυτή/αυτό κατασκευ- _____ - _____
εμείς κατασκευ-άζ- _____	εμείς κατασκευ-άς- _____
εσείς κατασκευ- _____ - _____	εσείς κατασκευ- _____ - _____
αυτοί/αυτές/αυτά κατασκευ-αζ- _____	αυτοί/αυτές/αυτά κατασκευ-ασ- _____

21 α. Συμπληρώνουμε τον πίνακα και έπειτα το κείμενο.

Ποιότητα της πράξης	Χρονική βαθμίδα		
	Παρόν	Μέλλον	Παρελθόν
Διαρκές →	γράφω _____ _____	_____ θα διπλώνω _____	_____ _____ _____
Συνοπτικό →	_____ _____ _____	_____ _____ θα μοιράσω	_____ _____ _____

β. Συμπληρώνουμε το κείμενο με τα ρήματα.

Κάθε μέρα _____ με τις συμμαθήτριες και τους συμμαθητές μου κάτι όμορφο. Χτες _____ την πρόσκληση για τη γιορτή μας. Τη _____ προσεκτικά, τη βάλαμε σε φακέλους και τη _____ στα παιδιά της διπλανής τάξης. Αύριο, _____ καινούρια, για τους γονείς. Θα τη _____ με χαμόγελο στις οικογένειές μας. Η δασκάλα μας είπε ότι κάθε φορά που θα έχουμε γιορτή, θα _____, _____ και _____ προσκλήσεις σε όλους!

22 Γράφουμε τις φράσεις αντικαθιστώντας τον emphaticό τύπο (δικό μου) με τον απλό τύπο (μου).

π.χ. Ο **δικός** μας φίλος. → *ο φίλος μας* _____

α. το **δικό** της δώρο → _____

β. η **δική** του θήκη → _____

γ. οι **δικές** τους συμβουλές → _____

δ. οι **δικοί** σας κανόνες → _____

23 Σχηματίζουμε σύνθετες λέξεις:

έξω + φύλλο

φίλος + ζώο

παιχνίδι + μηχανή

παιδί + τόπος

24 **α.** Κυριολεξία ή μεταφορά; Βάζουμε ✓.

	Κυριολεξία	Μεταφορά
χρυσή καρδιά		
χρυσό ρολόι		
ζεστή μέρα		
ζεστή καρδιά		
διαβάζω το μάθημα		
διαβάζω τις σκέψεις σου		
μασάει τα λόγια του		
μασάει τσίχλα		

8

β. Γράφω μία πρόταση με κυριολεξία και μία με μεταφορά.

1. _____

2. _____

Γιορτάζω-Ψυχαγωγούμαι- Διασκεδάζω

3.1 Ώρα για γιορτή

ΛΕΞΙΛΟΓΙΟ

- 1 Στο κείμενο 2 υπάρχουν οι λέξεις «**πάρτι**» και «**αμπαλάζ**». Λέμε τι σημαίνουν και μετά τις αναζητούμε στο λεξικό. Γράφουμε τη σημασία τους και μια άλλη λέξη με παρόμοια σημασία.

πάρτι: _____

αμπαλάζ: _____

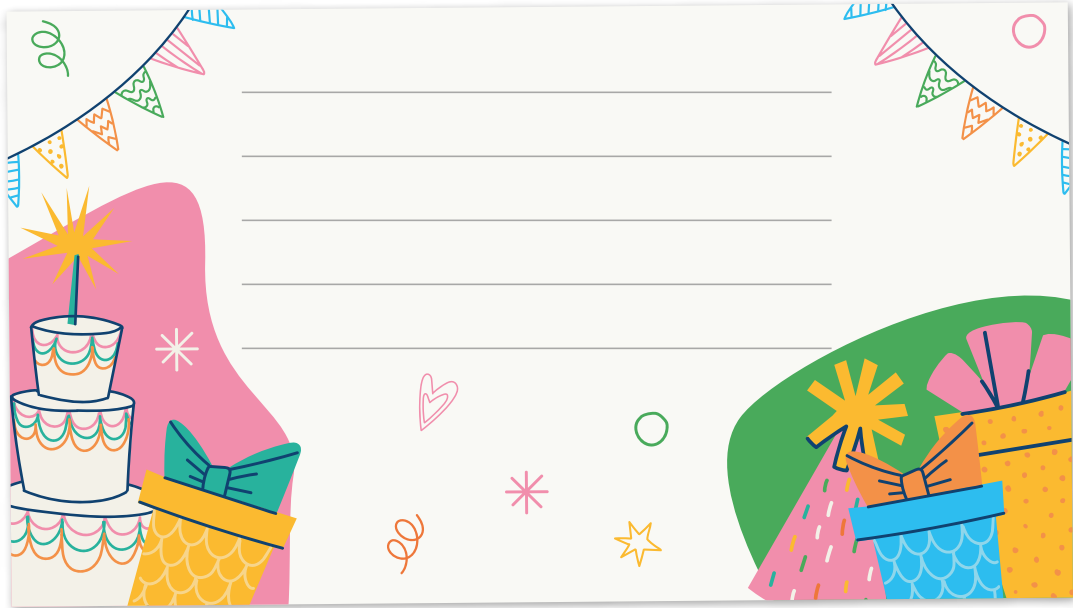

- 2 Κάθε παίκτης γράφει μια λίστα με 10 λέξεις και από τις τρεις εικόνες. Μετά πρέπει να αφηγηθεί προφορικά την ιστορία. Κερδίζει αυτός που χρησιμοποίησε όλες τις λέξεις.

- 3 Η Δάφνη θέλει να γράψει μια κάρτα στην εορτάζουσα, την Αμέλια. Τι θα της πρότεινες να γράψει;

- 4 Η λέξη «ευχή» έχει τη δική της οικογένεια. Αντιστοιχίζουμε κάθε λέξη με τον ορισμό που ταιριάζει.

1. ευχή	α	τα λόγια με τα οποία εκφράζουμε την επιθυμία να συμβεί κάτι καλό
2. αντεύχομαι	β	εκφράζω την ευχή, την επιθυμία να γίνει κάτι
3. ευχετήρια	γ	απαντώ στις ευχές που μου έστειλε κάποιος
4. εύχομαι	δ	εύχομαι να μη γίνει κάτι
5. απεύχομαι	ε	κάρτα, με την οποία εκφράζονται ευχές γραπτά σε γάμους, γεννήσεις κ.λπ.

Θυμάμαι!

Οικογένεια λέξεων είναι οι λέξεις με την ίδια βάση. Είναι σαν τον κορμό και τα κλαδιά ενός δέντρου!

Π.χ. **ετοιμασία**, **έτοιμος**, **ετοιμάζομαι** κ.λπ.

ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ

Ρήματα στο Παρελθόν

-ώνω Τα ρήματα σε **-ώνω** σχηματίζουν παρελθόν σε **-ωνα** και **-ωσα**.

π.χ. ψηλώνω → ψήλωνα, ψήλωσα

-ίζω Τα ρήματα σε **-ίζω** σχηματίζουν παρελθόν σε **-ιζα** και **-ισα**.

π.χ. καθαρίζω → καθάριζα, καθάρισα

-αίνω Ορισμένα ρήματα σε **-αίνω** σχηματίζουν παρελθόν σε **-αίνα** και **-ηκα**.

π.χ. ανεβαίνω → ανέβαινα, ανέβηκα

- 5 Συμπληρώνω στον πίνακα τα ρήματα στο συνοπτικό παρελθόν.
Με 2 ρήματα φτιάχνω προτάσεις.

Ρήματα Ενεργητικής Φωνής	
Παρόν	Συνοπτικό Παρελθόν
διπλώνω	_____
ζωγραφίζω	_____
μπαίνω	_____
διαβάζω	_____
γράφω	_____
ετοιμάζω	_____

1. _____

2. _____

- 6 Μεταφέρουμε το κείμενο στο συνοπτικό παρελθόν.

Κάθε απόγευμα διαβάζω το βιβλίο μου. Έπειτα, ακούω μουσική και συμμαζεύω το γραφείο μου. Στη συνέχεια, κάνω μια βόλτα στη γειτονιά. Κατεβαίνω τα σκαλιά της κεντρικής πλατείας και περπατώ προς το λιμάνι.

Χθες το απόγευμα

- 7 Συμπληρώνω τα ρήματα στο παρελθόν. Ελέγχουμε με τον διπλανό μας.

Το Σάββατο ετοιμάσαμε μια γιορτή για τα γενέθλια του μπαμπά...

Εγώ και η αδερφή μου _____ (καθαρίζω) όλο το σπίτι και την αυλή. Η μαμά _____ (στολίζω) το σαλόνι με λουλούδια και σημαιάκια. Η γιαγιά _____ (ψήνω) τα κρέατα και ο παππούς _____ (ανεβαίνω) στο μεγάλο δέντρο της αυλής για να στερεώσει το ηχείο.

Η γιαγιά _____ (στέλνω) τις προσκλήσεις ηλεκτρονικά την προηγούμενη εβδομάδα.

Ο μπαμπάς _____ (ευχαριστιέμαι) πολύ!
_____ (σβήνω) τα κεράκια κι έκανε μια ευχή.

Ουσιαστικά: Ισοσύλλαβα - Ανισοσύλλαβα

Την Πέμπτη έχει γενέθλια **ο παππούς** και του ετοιμάζουμε μια έκπληξη.

Μ' αρέσουν οι εκπλήξεις. Και **στους παππούδες** ακόμη περισσότερο. Συγκινούνται πολύ. Ποιος θα φτιάξει την τούρτα του;

Την τούρτα την ανέλαβαν οι μπαμπάδες.

Το δώρο του παππού, οι μαμάδες;

Σωστά!

- 8** Μεταφέρουμε από τον ενικό στον πληθυντικό και μετράμε κάθε φορά τον αριθμό των συλλαβών. Τι παρατηρούμε;

Ενικός αριθμός	Αριθμός συλλαβών	Πληθυντικός αριθμός	Αριθμός συλλαβών
φόρεμα →		φορέματα →	
παππούς →			
γιαγιά →			

Τα ουσιαστικά αυτά στον πληθυντικό έχουν μία ακόμη συλλαβή.

Γι' αυτό λέγονται _____.

βα σο νι σύλ α λα

Παρατηρώ τον πίνακα και κυκλώνω τη συλλαβή που προστίθεται.

Ισοσύλλαβα ουσιαστικά	Ανισοσύλλαβα ουσιαστικά
ο μήνας-του μήνα	ο μπαμπάς - του μπαμπά
οι μήνες - των μηνών	οι μπαμπάδες - των μπαμπάδων
η ώρα - της ώρας	η μαμά - της μαμάς
οι ώρες - των ωρών	οι μαμάδες - των μαμάδων
το παιδί - του παιδιού	το σώμα - του σώματος
τα παιδιά - των παιδιών	τα σώματα - των σωμάτων

9 Συμπληρώνω τους πίνακες.

	Ενικός	Πληθυντικός
	Αρσενικό (ο παππούς)	
Ονομαστική		
Γενική	του παππού	
	Θηλυκό (η μαμά)	
Ονομαστική		
Γενική	της μαμάς	
	Ουδέτερο (το φόρεμα)	
Ονομαστική	το φόρεμα	
Γενική	του φορέματος	

10 Συμπληρώνω στον πληθυντικό αριθμό.

Ενικός αριθμός	Πληθυντικός αριθμός
ο νοικοκύρης	_____
ο καφές	_____
το σώμα	_____
το κρέας	_____
το κύμα	_____

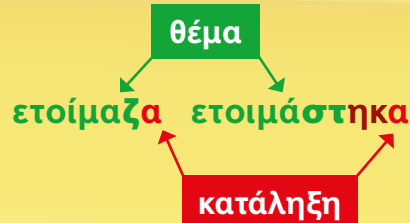

Ρήματα στο Παρελθόν

Παρατηρούμε τον πίνακα:

	Παρελθόν			
	Ενεργητική Φωνή		Παθητική Φωνή	
	Διαρκές	Συνοπτικό	Διαρκές	Συνοπτικό
εγώ	ετοιμάζα	ετοιμάσα	ετοιμαζόμουν	ετοιμάστηκα
εσύ	ετοιμάζες	ετοιμάσες	ετοιμαζόσουν	ετοιμάστηκες
αυτός/αυτή	ετοιμάζε	ετοιμάσε	ετοιμαζόταν	ετοιμάστηκε
εμείς	ετοιμάζαμε	ετοιμάσαμε	ετοιμαζόμασταν	ετοιμαστήκαμε
εσείς	ετοιμάζατε	ετοιμάσατε	ετοιμαζόσασταν	ετοιμαστήκατε
αυτοί/αυτές	ετοιμάζαν	ετοιμάσαν	ετοιμαζόνταν	ετοιμάστηκαν

- Στο Παρελθόν, στην Ενεργητική φωνή τα θέματα είναι και .
- Η κατάληξη είναι ίδια: α, , , άμε, , .
- Στην Παθητική φωνή τα θέματα είναι και .
- Στο συνοπτικό, το **ηκ** της κατάληξης γράφεται πάντοτε με .

- 11** Υπογραμμίζουμε τρία ρήματα στο **συνοπτικό** και τρία ρήματα στο **διαρκές** παρελθόν.

Αγαπητό μου ημερολόγιο,

Χτες γιορτάσα τα γενέθλιά μου. Στο σπίτι ετοιμαζόμασταν όλη την περασμένη εβδομάδα.

Ήρθαν όλοι οι συμμαθητές και οι συμμαθήτριές μου. Μου έφεραν πολύ όμορφα δώρα. Τα πιο ωραία ήταν τα βιβλία. Με τα βιβλία που μου πρόσφεραν πέρσι διάβαζα όλο το καλοκαίρι. Τα βράδια, δηλαδή, γιατί όλο το πρωί έπαιζα. Τα γενέθλιά μου ήταν υπέροχα. Χορέψαμε, φάγαμε, παίξαμε παντομίμα... Χαίρομαι που όλοι έφυγαν ενθουσιασμένοι!

από τη συγγραφική ομάδα

Ρήματα Ενεργητική Φωνής

- 12** Γράφω τέσσερις προτάσεις. Κάθε μία να έχει έναν τύπο από κάθε στήλη του πίνακα. Χρησιμοποιούμε και φράσεις χρόνου.

Παρόν	Παρελθόν Διαρκές	Παρελθόν Συνοπτικό
χορεύω	χόρευα	
παίζω		έπαιξα
τραγουδάω		τραγούδησα
διαβάζω	διάβαζα	
γράφω		έγραφα
ετοιμάζω		

Π.χ. *Η τάξη ετοιμάζει την παράσταση, όλο τον μήνα.*

- _____
- _____
- _____
- _____

- 13** Συνδυάζουμε δύο πράξεις στο παρελθόν με διαφορετική διάρκεια.

1. ετοιμαζόμουν το πάρτι, η γιαγιά για Όταν τηλεφώνησε

Όταν ετοιμαζόμουν για το πάρτι, τηλεφώνησε η γιαγιά.

2. ενώ άκουσα πιάνο έπαιξα έναν θόρυβο

3. γιορτάζαμε ενώ έφτασε τα γενέθλια μια ανθοδέσμη

4. όσο το φαγητό ετοιμάστηκε ο παππούς το παραμύθι διάβαζε

ΛΕΞΙΛΟΓΙΟ

14 Ποιες φράσεις χρησιμοποιεί η Λούσυ για να μιλήσει για το βιβλίο της;

Είναι _____ βιβλίο

το _____ πρώτο _____

15 Ψυχαγωγία ή διασκέδαση; Συμπληρώνω.

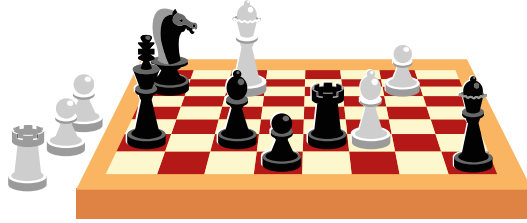

ψυχαγωγικός,
ψυχαγωγώ,
ψυχαγωγούμαι

διασκεδάζω,
διασκεδαστής,
διακεδαστικό

1. Η εκπαιδευτική τηλεόραση προβάλλει _____ εκπομπές για μικρά παιδιά.
2. Τα παιχνίδια στο λούνα παρκ είναι πολύ _____.
3. Οι αθλητικές δραστηριότητες μας γυμνάζουν και μας _____.
4. Όταν ένα βιβλίο έχει αστείες ιστορίες, _____ πολύ.

16 Διαβάζω τις δραστηριότητες ψυχαγωγίας και συμπληρώνω τις προτάσεις.

μουσική

λογοτεχνία

θέατρο

κινηματογράφος

χορός

σκάκι

φεστιβάλ

α. Μια Κυριακή κάθε μήνα πηγαίνουμε στο _____ με τους γονείς μου. Αγαπούν ιδιαίτερα τα μιούζικαλ.

β. Κάθε βράδυ διαβάζω τουλάχιστον δύο σελίδες από ένα βιβλίο.
Η _____ με χαλαρώνει.

γ. Η μαμά μου είναι βασίλισσα στο _____ . Κάνει πάντα την κίνηση ματ!

δ. Το αγαπημένο μου είδος _____ είναι η κλασική.

ε. Ο παππούς και η γιαγιά βλέπουν παλιές ταινίες στον _____ .

στ. Γράφτηκα σε έναν σύλλογο παραδοσιακών _____ .

ζ. Την επόμενη εβδομάδα ξεκινά το _____ νέων καλλιτεχνών στον δήμο μας.

17 Με τις λέξεις με μοβ χρώμα από το κείμενο «**Κυνήγι θησαυρού**» δημιουργώ μια σύντομη αφήγηση στο παρελθόν για ένα ομαδικό παιχνίδι ανακάλυψης. Χρησιμοποιώ όλες τις λέξεις σε όποιον τύπο θέλω.

- 18** Χωριζόμαστε σε μικρές ομάδες και διαλέγουμε ένα κόμικ που μας αρέσει να διαβάζουμε. Ετοιμάζουμε μια μικρή παρουσίαση για το κόμικ.

ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ

Επιρρήματα: χρονικά και τοπικά

19 Κυκλώνουμε τα επιρρήματα και γράφουμε **XP** για τα χρονικά και **TP** για τα τοπικά επιρρήματα.

- Αύριο θα πάμε εκδρομή με τα ξαδέρφια μας. _____
- Πάντα πάμε για φαγητό μετά τις εξετάσεις γαλλικών. _____
- Οι γονείς μου με παίρνουν παντού μαζί. _____
- Σήμερα έχω τοξοβολία. _____
- Εδώ δεν είναι κανείς! _____
- Κάποτε στέλναμε γράμματα και τώρα έχουμε τα κινητά. _____
- Όποτε πηγαίνω στον παππού μου φτιάχνει φρουτοσαλάτα. _____
- Πάμε οπουδήποτε αρκεί να φύγουμε από εδώ. _____

20 Συμπληρώνω το κείμενο με χρονικά επιρρήματα.

_____ Θα πάμε σε συναυλία. Συνήθως πηγαίνω με τους γονείς μου, αλλά _____ Θα πάω με τους νονούς μου. _____ μου άρεσε να πηγαίνω σε συναυλίες. _____ είχα παρακολουθήσει την αγαπημένη μου τραγουδίστρια σε συναυλία στο νησί. Ήταν υπέροχα! Και _____ ανυπομονώ να βρεθώ στο στάδιο.

21 Συμπληρώνω το κείμενο με τοπικά επιρρήματα.

Το νέο αθλητικό κέντρο βρίσκεται _____ στο
 σχολείο μας. Μπορούμε να πάμε _____ με τα
 πόδια μετά το _____, αλλά και το Σάββατο.
 Όταν μπαίνεις _____ βλέπεις έναν πολύ
 μεγάλο στίβο και _____ το γρασίδι με τα εμπόδια,
 τους κώνους και άλλα όργανα. Πιο _____ υπάρχει
 μονόζυγο, πολύζυγο και στρώματα.
 _____ βρίσκονται οι κερκίδες
 για τους θεατές. Θα γίνει το αγαπημένο μας μέρος!

22 Διαλέγω ένα χρονικό και ένα τοπικό επίρρημα και φτιάχνω τις δικές μου προτάσεις.

Χρονικό επίρρημα: _____

Πρόταση: _____

Τοπικό επίρρημα: _____

Πρόταση: _____

23 Ομαδικό παιχνίδι για τα επιρρήματα.

Ο δάσκαλος/Η δασκάλα θα τοποθετήσει δύο καρτέλες: «**Χρονικά επιρρήματα**» και «**Τοπικά επιρρήματα**» μέσα στην τάξη ή την αυλή του σχολείου σου.

- Θα διαβάζει προτάσεις με χρονικά ή τοπικά επιρρήματα.
- Εσύ και οι συμμαθητές σου θα πηγαίνετε στη σωστή πλευρά, ανάλογα με το επίρρημα που ακούτε.

Δεικτικές αντωνυμίες

Όταν μιλάμε για κάτι ή κάποιον και θέλουμε να το κάνουμε πιο συγκεκριμένο, χρησιμοποιούμε τις **δεικτικές αντωνυμίες** σαν να είναι επίθετα.

Οι **δεικτικές αντωνυμίες** δείχνουν:

α. κάτι που είναι **κοντά**

αυτός, **αυτή**, **αυτό** και

τούτος, **τούτη**, **τούτο**

β. κάτι που είναι **μακριά**

εκείνος, **εκείνη**, **εκείνο**

γ. την **ποιότητα**

τέτοιος, **τέτοια**, **τέτοιο**

δ. την **ποσότητα**

τόσος, **τόση**, **τόσο**

24 Συμπληρώνουμε με την αντωνυμία που ταιριάζει.

1. Θέλω κι εγώ _____ μπλούζα, σαν της αδερφής μου.
2. Η επιτυχία της παράστασης ήταν _____, που θα την ξαναπαίξουν τα παιδιά.
3. Μου δείχνετε _____ την τσάντα στο πάνω ράφι;
4. Μαμά, να ο Ίωνας _____ είναι ο φίλος μου.

Σχήματα Λόγου

Μεταφορά

Η χαρά ξεχειλίζει
από παντού.

Σιγοτραγουδούσα και πηδούσα
μέσα στο σπίτι **σαν κατσίκι**.

Παρομοίωση

Το χρυσόψαρο θέλει να βρει
τα ξαδέρφια και τους φίλους του.

Προσωποποίηση

25

Εντοπίζουμε στα κείμενα «**Μόνες στο σπίτι**» και «**Το καρουζέλ της φιλίας**» προτάσεις που αποτελούν:

Μεταφορά: _____

Παρομοίωση: _____

Προσωποποίηση: _____

26 Υπογραμμίζουμε τα σχήματα λόγου. Γράφουμε δίπλα σε κάθε πρόταση αν είναι μεταφορά, παρομοίωση ή προσωποποίηση.

α. Τα μάτια του έλαμψαν σαν το φεγγάρι. _____

β. Το βλέμμα της σε αγκαλιάζει. _____

γ. Τα κύματα χόρευαν στον ρυθμό του αέρα. _____

δ. Το χαμόγελό του ήταν βάλσαμο στην ψυχή μας. _____

ε. Τα σύννεφα ήταν σαν βαμβάκια στον ουρανό. _____

στ. Η βροχή είναι η γλυκιά μουσική της φύσης. _____

27 Δημιουργούμε μεταφορά, παρομοίωση και προσωποποίηση χρησιμοποιώντας τις λέξεις που δίνονται:

Μεταφορά: ουρανός γαλάζιο πανί

Παρομοίωση: χαμόγελο ήλιος

Προσωποποίηση: βουνά συναγωνίζονται

Ελέγγω το κείμενό μου

Αφήγηση προσωπικής ιστορίας	ΝΑΙ	ΟΧΙ
Έγραψα τον τίτλο .		
1. Εισαγωγή: έγραψα πληροφορίες για τους πρωταγωνιστές, τον χώρο, τον χρόνο και το βασικό θέμα της ιστορίας.		
2. Ανάπτυξη: παρουσίασα τα γεγονότα σε σωστή χρονική σειρά.		
3. Επίλογος: παρουσίασα την τελική κατάληξη και τις σκέψεις/τα συναισθήματα των πρωταγωνιστών.		
4. Η ιστορία μου έχει πραγματικά στοιχεία .		
5. Χρησιμοποίησα τους παρελθοντικούς χρόνους των ρημάτων.		
6. Χρησιμοποίησα λέξεις/φράσεις που δείχνουν χρόνο και τόπο .		
7. Κάθε πρόταση έχει νόημα .		
8. Η γραφή των λέξεων και των καταλήξεων είναι σωστή.		
9. Έβαλα σωστά τα σημεία στίξης .		
10. Έβαλα λέξεις που συνδέουν τα γεγονότα μεταξύ τους (στην αρχή, μετά, στη συνέχεια, στο τέλος...)		

ΛΕΞΙΛΟΓΙΟ

28

Ποια είναι τα πρόσωπα της γιορτής και τι κάνουν; Αντιστοιχίζουμε.

1. Διοργανωτής

2. Εορτάζων/ουσα

3. Εμπυχωτής

4. Ακροατής

5. Θεατής

6. Καλεσμένος

α Αυτός/αυτή που γιορτάζει τα γενέθλιά του ή τη γιορτή του.

β Αυτός που σχεδιάζει και οργανώνει μια γιορτή ή εκδήλωση.

γ Αυτός που δίνει κέφι, ενέργεια και παρακινεί τους άλλους.

δ Αυτός που κάνει τους άλλους να γελούν ή να περνούν καλά.

ε Αυτός που έχει προσκληθεί σε μια γιορτή ή εκδήλωση.

στ Αυτός που παρακολουθεί κάτι, όπως μια παράσταση.

ζ Αυτός που ακούει μια μουσική ή μια ομιλία.

29

Γράφω πώς ετοίμασα μια γιορτή με την οικογένεια ή τους φίλους μου. Χρησιμοποιώ τις λέξεις στα πλαίσια.

σημαιάκια

γλυκά

καπελάκια

μπαλόνια

μουσική

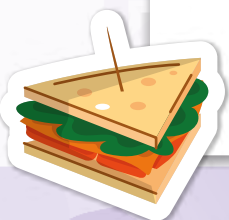
γирλάντες

προσκλήσεις

κεράσματα

δώρα

διακόσμηση

30 Συμπληρώνουμε την ακροστιχίδα με λέξεις που σχετίζονται με την ψυχαγωγία.

Ο σχετικός με την ψυχαγωγία.	Ψ	_____
Η πλοκή μιας ταινίας αλλιώς.	Υ	_____
Πέφτει στο τέλος μιας παράστασης.	Χ	_____ ρ _____
Το βρίσκουμε σε ένα μουσείο.	Α	_____ *
Διοργανώνουμε για τα γενέθλιά μας.	Γ	_____
Έτσι συνήθως περνάμε στα πάρτι.	Ω	_____
Λύνω έναν...	Γ	_____ ο _____
Οι ήρωες της...	Ι	_____
Στον ελεύθερο χρόνο μου ασχολούμαι με...	Α	_____ λ _____

31 Ας ευχηθούμε!

α. Ονομαστική γιορτή

_____, να έχεις υγεία και χαρά!

Κύριε _____, σας _____ Χρόνια Πολλά,
με _____ και _____.

β. Γενέθλια

Να τα _____! Είσαι ο/η _____

Χρόνια _____! Να είσαι πάντα _____
και _____

Παπού μου, _____! Να σε χαιρόμαστε!

ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ

32 Διαβάζουμε το κείμενο.

Ένα πάρτι για τη Βασιλική

Την Κυριακή στο σπίτι μας φορέσαμε τα γιορτινά μας. Ο λόγος ήταν τα γενέθλια της Βασιλικής μας που έκλεισε τα 11! Επιθυμία της ήταν να γιορτάσει τα γενέθλιά της με τους φίλους της και τα αγαπημένα της πρόσωπα.

Όλα τα παιδιά χάρηκαν πολύ και βοήθησαν στην προετοιμασία του πάρτι. Έφτιαξαν χειροποίητες προσκλήσεις, φούσκωσαν μπαλόνια, κρέμασαν σημαϊάκια και διακόσμησαν τον χώρο.

Τα μεγαλύτερα παιδιά φρόντισαν για τις μουσικές και ετοίμασαν ένα γλυκό έκπληξη!

Το πάρτι ήταν υπέροχο! Τα παιδιά χόρεψαν, τραγούδησαν, έπαιξαν κρυφό και φυσικά ευχήθηκαν τα καλύτερα στη Βασιλική μας, καθώς έσβηνε τα κεράκια της τούρτας.

Το Χαμόγελο του Παιδιού

Ξαναγράφουμε τη 2η παράγραφο στο παρελθόν διαρκές.

Όλη την προηγούμενη εβδομάδα _____

33 Συμπληρώνω τις προτάσεις με επιρρήματα χρόνου και τόπου.

1. _____ θα πάμε εκδρομή στο ζωολογικό πάρκο.
2. Έλα στην κουζίνα _____! Δεν μπορώ να περιμένω.
3. Ένα κουταβάκι βρίσκεται _____ στη βροχή. Θέλεις να το φέρεις _____;
4. - Πού έψαξες για το πορτοφόλι σου;
- _____!
_____ δεν είναι.

34 Δημιουργώ προτάσεις με τα ζευγάρια.

1. εκεί κάποτε

Αγαπώ αυτό το νησί, γιατί κάποτε είχαμε πάει εκεί για διακοπές.

2. πάντα παντού
-

3. ποτέ πουθενά
-

4. συχνά οπουδήποτε
-

5. συνέχεια εδώ
-

- 35** α. Σχηματίζω τα ρήματα ενώνοντας τους τύπους της Α' στήλης με τους τύπους της Β' στήλης για να συμπληρώσω τις παρακάτω προτάσεις:

A

παγ-

καθαρ-

ανέβ-

ποτ-

αρρώστ-

κλειδ-

B

ώνουν

ηκαν

ώνουμε

ίζουν

ίζει

ησε

1. Τον χειμώνα τα νερά στα ποτάμια _____, γιατί κάνει πολύ κρύο.
2. Κάθε μέρα η μαμά μου _____ τα λουλούδια στον κήπο.
3. Οι γονείς μου πάντα _____ το δωμάτιό μου τα Σαββατοκύριακα.
4. Τα παιδιά _____ προσεκτικά τις σκάλες.
5. Ο μικρός αδελφός μου _____ και χρειάζεται ξεκούραση.
6. Πριν φύγουμε από το σπίτι, πάντα _____ την πόρτα.

- β. Παρατηρώ την ορθογραφία των ρημάτων και τα χωρίζω σε 3 κατηγορίες:

1η κατηγορία	2η κατηγορία	3η κατηγορία
_____	_____	_____
_____	_____	_____

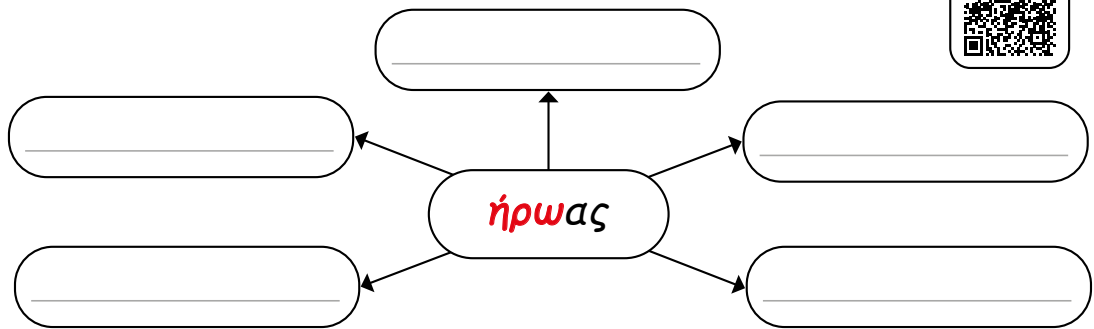
- γ. Τι κοινό έχουν και τα τοποθέτησα μαζί;

4.1 Ήρωες στη μυθολογία!

ΛΕΞΙΛΟΓΙΟ

1 Βρίσκω λέξεις που ανήκουν στην οικογένεια της λέξης «ήρωας».

2 Συμπληρώνω λέξεις της οικογένειας «ήρωας» στο κείμενο.

Παππού, τι είναι αυτό το άγαλμα στην πλατεία του χωριού;

Είναι ένα _____, δηλαδή ένα μνημείο για τους ανθρώπους που αγωνίστηκαν για την πατρίδα. Με αυτό τον τρόπο τιμούμε τον _____ που έδειξαν.

Τώρα που δεν έχουμε πόλεμο, υπάρχουν _____;

Σε κάθε εποχή υπάρχουν ήρωες και _____.

Είναι όσοι βοηθούν τους άλλους σε δύσκολες καταστάσεις, χωρίς να περιμένουν αντάλλαγμα.

Ένας _____ (επίθ.) διασώστης σώζει ζωές χωρίς να σκεφτεί τον κίνδυνο.

Μια _____ (επίθ.) δασκάλα βοηθά ένα παιδί που βρίσκεται σε κίνδυνο.

Σ' ευχαριστώ, παππού!

- 3 Εντοπίζω τις λέξεις της αριστερής στήλης στο κείμενο «Ο Κένταυρος Χείρωνας». Ενώνω τις λέξεις που έχουν παρόμοια σημασία (Συνώνυμες).

ξακουστός	☐	☐	ρώμη
δύναμη	☐	☒	πασίγνωστος
γενναιόδωρος	☐	☐	γιατρός
θεραπευτής	☐	☐	δόξα
φήμη	☐	☐	δοτικός
εκπαίδευση	☐	☐	θήκη
φαρέτρα	☐	☐	παιδεία

- 4 Διαλέγω τη λέξη που έχει **παρόμοια σημασία** με την υπογραμμισμένη.

- Ο Δίας κάποιες φορές ήταν σκληρός με τους θεούς και τους ανθρώπους.
 - δίκαιος
 - αυστηρός
 - ελαστικός
- Η Έριδα σκορπούσε παντού τη διχόνοια.
 - ομόνοια
 - διαφωνία
 - ζήλια
- Ο Ηρακλής έκανε μεγάλες προσπάθειες για τους άθλους του.
 - μικρές
 - δύσκολες
 - τεράστιες
- Ο Αχιλλέας ήταν γενναίος.
 - θαρραλέος
 - έξυπνος
 - δειλός

- 5 Συνδυάζω τα ουσιαστικά με τα επιθετα που ταιριάζουν και φτιάχνω φράσεις. Με δύο γράφω προτάσεις στο τετράδιο.

γενναίος	☐	☐	έξοδος
θαρραλέα	☐	☐	άλογο
δυνατό	☐	☐	γυναίκα
ηρωική	☐	☐	πολεμιστής

ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ

Ουσιαστικά σε -ος

Εκτός από τα αρσενικά, υπάρχουν και θηλυκά σε -ος

Ενικός αριθμός			
	Αρσενικό (Ο)	Θηλυκό (Η)	
Όνομαστική	ο άνθρωπος	η οδός	η λεωφόρος
Γενική	του ανθρώπου	της οδού	της λεωφόρου
Αιτιατική	τον άνθρωπο	την οδό	τη λεωφόρο
Κλητική	- άνθρωπε		
Πληθυντικός αριθμός			
	Αρσενικό (Οι)	Θηλυκό (Οι)	
Όνομαστική	οι άνθρωποι	οι οδοί	οι λεωφόροι
Γενική	των ανθρώπων	των οδών	των λεωφόρων
Αιτιατική	τους ανθρώπους	τις οδούς	τις λεωφόρους
Κλητική	- άνθρωποι		

6 Συμπληρώνω τις προτάσεις με τα ουσιαστικά της παρένθεσης στην κατάλληλη μορφή μαζί με το άρθρο:

1. Η δασκάλα μάς μίλησε για τους _____ (ο κίνδυνος) του διαδικτύου.
2. Η ιστορία _____ (ο δάσκαλος) μας για _____ (ο θεός) _____ (ο Όλυμπος), μας άρεσε πάρα πολύ!
3. Διασχίζαμε _____ (η λεωφόρος), όταν το φανάρι άναψε πράσινο για τους πεζούς.
4. _____ (η λεωφόρος) γέμισαν με αυτοκίνητα το Σαββατοκύριακο.
5. Τα ονόματα _____ (η οδός) της πόλης μας είναι ονόματα της ελληνικής μυθολογίας.

7 Συμπληρώνω τις φράσεις στην ίδια πτώση, στον άλλο αριθμό.

Ενικός αριθμός	Πληθυντικός αριθμός
το μολύβι του δασκάλου	
τον φάκελο του δημάρχου	
ο φρουρός του δράκου	
τον σκύλο του φίλου μου	

Κείμενο και παράγραφος

Το κείμενο χτίζεται όπως ένα σπίτι. Όπως το σπίτι έχει ορόφους, έτσι το κείμενο έχει παραγράφους.

Η παράγραφος είναι ένα μέρος του κειμένου που μιλάει για **κάτι συγκεκριμένο**. Καθώς η ιστορία προχωράει, οι παράγραφοι αλλάζουν. Κάθε παράγραφος διαφέρει από τις υπόλοιπες και **όλες μαζί δημιουργούν το νόημα του κειμένου**.

Το «Σπίτι του Κειμένου»

- 8 Διαβάζω το κείμενο και βάζω αριθμούς στις παραγράφους.
Στη συνέχεια γράφω έναν τίτλο για κάθε παράγραφο.

Ρομπέν των δασών

Προς τα τέλη του 1100 μ.Χ. στην Αγγλία βασιλεύει ο καλός βασιλιάς Ριχάρδος ο Λεοντόκαρδος. Όταν ανέβηκε στον θρόνο, στη χώρα του είχε πέσει φοβερή πείνα, δεν υπήρχαν τρόφιμα, χρήματα - ούτε ελπίδα!

Όταν ήρθε η ώρα να πάει να πολεμήσει, εμπιστεύτηκε τον θρόνο στον αδερφό του, πρίγκιπα Ιωάννη, τον επονομαζόμενο Ακτήμονα. Όσο άξιος και αγαπητός ήταν ο Ριχάρδος, τόσο άδικος και άπληστος ήταν ο Ιωάννης, και οι υπήκοοί του δεν τον άντεχαν καθόλου. Με το πέρασμα του χρόνου οι αδικίες του Ιωάννη άρχισαν να γίνονται αβάσταχτες. Οι φόροι αυξάνονταν, τα τρόφιμα λιγόστευαν και οι φτωχοί γίνονταν φτωχότεροι.

Ευτυχώς, σε ένα δάσος του Νότιγχαμ υπήρχε ένας άνθρωπος που ήταν η ελπίδα και ο ήρωας όλων των φτωχών. Τον έλεγαν Ρομπέν των Δασών! Ο Ρομπέν έκλεβε από τους πλούσιους για να δίνει στους φτωχούς. Ζούσε στο δάσος του Σέρχουντ μαζί με κάποιους πολύ πιστούς φίλους του.

Όλοι οι ευγενείς της περιοχής τον έτρεμαν, γιατί αυτοί ήταν τα “θύματά” του. Αυτοί ήταν οι πιο πλούσιοι, αλλά και οι πιο ανέντιμοι! Γιατί οι ευγενείς είχαν αποκτήσει τα πλούτη τους με απάτες και συνέχιζαν να πλουτίζουν σε βάρος των φτωχών. Ο Ρομπέν έκλεβε τα χρυσά νομίσματά τους χωρίς να πολεμάει και χωρίς να χύνεται αίμα. Ο Ρομπέν των Δασών δεν άντεχε τη βία!

Πώς τα κατάφερνε; Λοιπόν, αυτός και η εύθυμη συντροφιά του καλούσαν το υποψήφιο θύμα τους σε ένα πλούσιο γεύμα στο δάσος. Όταν το γεύμα τελείωνε, ζητούσαν πολύ ευγενικά από τον καλεσμένο τους να...πληρώσει τον λογαριασμό! Αν κάποιος ήθελε να μπει στη μεγάλη οικογένεια του Ρομπέν των Δασών, έπρεπε πρώτα να αποδείξει το θάρρος και την τιμιότητά του.

Στίλτον Τζερόνιμο, Ρομπέν των Δασών

1η παράγραφος: _____

2η παράγραφος: _____

3η παράγραφος: _____

4η παράγραφος: _____

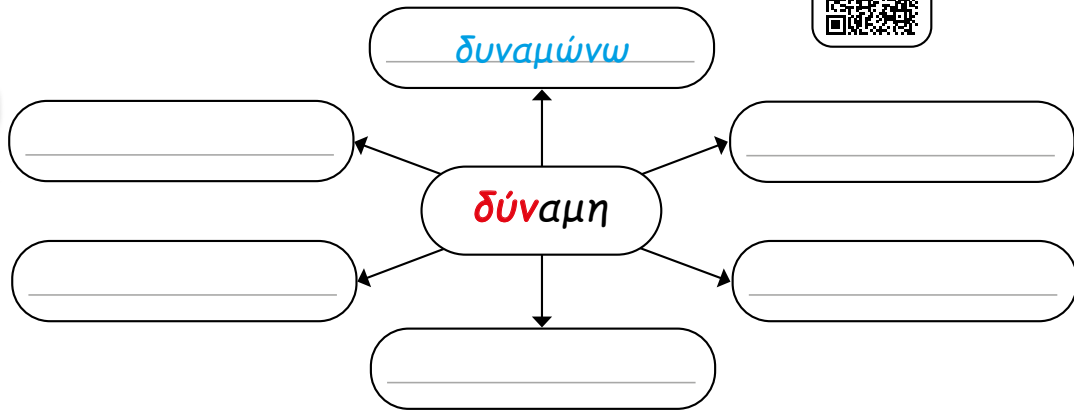
5η παράγραφος: _____

ΛΕΞΙΛΟΓΙΟ

Οι λέξεις έχουν οικογένεια!

9 α. Φτιάχνω την οικογένεια της λέξης «**δύναμη**».

β. Συμπληρώνω τις προτάσεις.

- α. Το παιδί, μετά την ασθένεια, νιώθει κάπως _____.
- β. Ο Ηρακλής ήταν ο πιο _____ από τους ήρωες της ελληνικής μυθολογίας.
- γ. Η δασκάλα μας είναι _____. Αντιμετωπίζει όλες τις καταστάσεις με θάρρος και αποφασιστικότητα.
- δ. Η γυμναστική _____ το σώμα μας.
- ε. Ο φρέσκος χυμός πορτοκάλι είναι _____ για τον οργανισμό μας.

Ουσιαστικά σε -είο

Παιδιά, παρατήρησα κάτι ενδιαφέρον στις λέξεις **σχολείο, γραφείο, ιατρείο** με τον μεγεθυντικό μου φακό!

Τι παρατήρησε ο Πέτρος;

Ας παρατηρήσουμε τα ουσιαστικά:

σχολ**ε**ίο, γραφ**ε**ίο, αρχηγ**ε**ίο, κουρ**ε**ίο, καφεν**ε**ίο, ιατρ**ε**ίο, μαχειρ**ε**ίο, λιμεναρχ**ε**ίο...

Τα ουσιαστικά ουδέτερου γένους που δείχνουν _____ ή χώρο, πριν την κατάληξη έχουν _____ που τονίζεται.

10 Σχηματίζω ουσιαστικά που δείχνουν χώρο.

Ουδέτερα ουσιαστικά σε -είο

μάγειρας	→	_____
ιατρός	→	_____
γράφω	→	_____
συμβολαιογράφος	→	_____
υπουργός	→	_____
νοσοκόμος	→	_____
φάρμακο	→	_____
οδοντίατρος	→	_____

11 Συμπληρώνω τις λέξεις με ι / ί, ει / εί.

βιβλ_____ο	φαρμακ_____ο
βιβλ_____οπωλ_____ο	σχολ_____ο
θραν_____ο	θηρ_____ο
λιμεναρχ_____ο	δημαρχ_____ο

σε -άω/ώ (σταματάω/ώ)	
Παρελθόν Συνοπτικό	Μέλλον Συνοπτικό
σταμάτησα	θα σταματήσω
σταμάτησες	θα σταματήσεις
σταμάτησε	θα σταματήσει
σταματήσαμε	θα σταματήσουμε
σταματήσατε	θα σταματήσετε
σταμάτησαν/ σταματήσανε	θα σταματήσουν(ε)

13 α. Παρατηρώ τα ρήματα σε -άω.

β. Συμπληρώνω το συμπέρασμα της ορθογραφίας.

Τα ρήματα που τελειώνουν σε _____ στο α' πρόσωπο στο παρόν, σχηματίζουν παρελθόν συνοπτικό και μέλλον συνοπτικό με ησ και γράφεται πάντοτε με _____.

γ. Συμπληρώνω τον παρακάτω πίνακα:

Ρήματα Ενεργητικής Φωνής		
Παρόν	Παρελθόν Συνοπτικό	Μέλλον Συνοπτικό
βουτάω	βούτηξα	θα βουτήξω
κολυμπάμε		
ξυπνάς		
χιτυπούν		
μιλάω/ώ		
αγαπάει		

14 Γράφω τα ρήματα στο συνοπτικό παρελθόν και μέλλον.

Ρήμα	Παρελθόν Συνοπτικό	Μέλλον Συνοπτικό
ρωτάω	_____	_____
τραγουδάω	_____	_____
συζητάω	_____	_____

15 Συμπληρώνω τον πίνακα προσέχοντας την ορθογραφία των ρημάτων.

Παρόν α' πρόσωπο	Παρελθόν Συνοπτικό	Μέλλον Συνοπτικό
αποφασίζω	_____	_____
ακουμπάω	_____	_____
δωρίζω	_____	_____
εκτιμάω	_____	_____
μελετώ	_____	_____
στηρίζω	_____	_____

16 Συμπληρώνω τις καταλήξεις στο συνοπτικό παρελθόν.

Το σχολείο του Ανδρέα δεν σταμάτ^{ησε}_____ να υποδέχεται μαθητές και μαθήτριες με ξεχωριστές ικανότητες.

Στις αίθουσές του λειτούργ_____ πολλές «μαγικές υπερδυνάμεις» που ήταν κρυμμένες για καιρό.

Ο Ανδρέας αγάπ_____ πολύ αυτό το σχολείο, γιατί τον βοήθ_____ να ανακαλύψει τις δικές του υπερδυνάμεις.

Ξεκίν_____ να τις χρησιμοποιεί

στην καθημερινότητά του και προσπάθ_____ να γίνει καλύτερος.

- 17 Το κείμενο «**Σχολείο για Σούπερ Ήρωες**» χωρίζεται σε παραγράφους. Υπογραμμίζουμε τις σημαντικές λέξεις και μετά γράφουμε μια πρόταση για το θέμα της παραγράφου.

1η παράγραφος: Ετοιμάζονται οι σούπερ ήρωες.

2η παράγραφος: _____

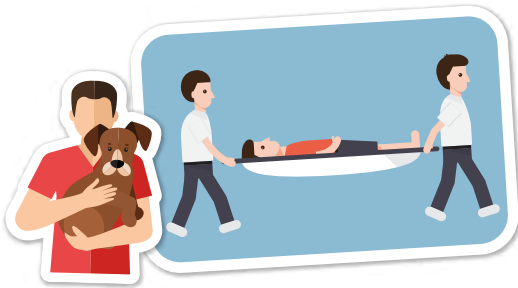
3η παράγραφος: _____

4η παράγραφος: _____

5η παράγραφος: _____

- 18 Ποιοι είναι οι δικοί μας καθημερινοί ήρωες; Τι χαρακτηριστικά έχουν; Τι τους κάνει να ξεχωρίζουν;

Ένας πυροσβέστης; Ένας γιατρός; Ένας εθελοντής που φροντίζει αδέσποτα ζώα; Μήπως αυτοί που μας φροντίζουν; Τους παρουσιάζουμε και μετά τους ζωγραφίζουμε. Συγκεντρώνουμε τα κείμενά μας για τη σχολική εφημερίδα μας.

- 19 Στο κείμενο «**Ενα ανθρωπάκι...**» ποιος είναι ο κεντρικός ήρωας; Γιατί; Αναζητούμε το μυθιστόρημα «**Το βιβλίο της ζούγκλας**». Ποιος είναι ο κεντρικός ήρωας και ποιοι οι άλλοι ήρωες; Γράφω σε μία παράγραφο την ιστορία αυτού του μυθιστορήματος.

20

α. Δημιουργώ έναν δικό μου φανταστικό ήρωα ή ηρωίδα και τον/την περιγράφω στους συμμαθητές μου.

Εισαγωγή (Ποιος είναι και τι χαρακτηριστικό έχει;) _____

Πώς είναι; (Χρησιμοποιώ επίθετα για να τον/την περιγράψω) _____

Ανάπτυξη (Πώς είναι, τι κάνει, πώς συμπεριφέρεται; Ποιος είναι ο στόχος του;) _____

Επίλογος (Τι σκέφτομαι γι' αυτόν/αυτή) _____

Τι κάνει για τους άλλους; _____

Ποιος είναι ο σκοπός του; _____

β. Σε ομάδες δημιουργούμε μια φανταστική ιστορία με πρωταγωνιστές τους ήρωες που σκεφτήκαμε. Δραματοποιούμε την ιστορία μας και την παρουσιάζουμε σε όλη την τάξη.

21

Ας φανταστούμε ότι ένας ήρωας έρχεται στην τάξη μας. Συζητάμε: Πώς θα μας βοηθούσε; Τι θα έκανε μαζί μας;

π.χ.: *Ο ήρωάς μας φέρνει μια μαγική ασπίδα για να μας προστατεύει από...*

Ελέγγω το κείμενό μου

Αφήγηση μυθικής/φανταστικής ιστορίας	ΝΑΙ	ΟΧΙ
Έγραψα τον τίτλο .		
1. Στην εισαγωγή έγραψα πληροφορίες για τους πρωταγωνιστές, τον χώρο και τον χρόνο.		
2. Στην ανάπτυξη παρουσίασα τα γεγονότα, τις περιπέτειες, τα εμπόδια, τις δράσεις των πρωταγωνιστών και τα αποτελέσματά τους.		
3. Στον επίλογο παρουσίασα τη λύση των εμποδίων, την τελική κατάληξη και τις σκέψεις/τα συναισθήματα των πρωταγωνιστών.		
4. Η ιστορία μου έχει φανταστικά στοιχεία .		
5. Χρησιμοποίησα ρήματα δράσης σε παρελθοντικούς χρόνους .		
6. Χώρισα το κείμενο μου σε 3 τουλάχιστον παραγράφους .		
7. Οι προτάσεις έχουν ρήμα και συμπλήρωμα και έχουν νόημα .		
8. Έκανα έλεγχο για τη σωστή γραφή των λέξεων που χρησιμοποίησα.		
9. Έβαλα σωστά τα σημεία στίξης .		

Η εφημερίδα της Γνώσης

ΛΕΞΙΛΟΓΙΟ

22 Βρίσκω 3 λέξεις που να ανήκουν στην οικογένεια της λέξης «**δύναμη**». Φτιάχνω από μια πρόταση για κάθε λέξη στο τετράδιο.

23 Ήρωας – Αντιήρωας: Γράφω 3 χαρακτηριστικά γνωρίσματα.

Ήρωας

Αντιήρωας

24 Στο κρυπτόλεξο βρίσκω 8 ουσιαστικά σε **-είο**.

A	T	Γ	Σ	X	O	Λ	E	I	O	Θ	H
Φ	K	E	Π	T	P	Σ	H	A	Θ	T	M
A	E	B	Γ	Φ	Ω	Σ	I	T	N	Y	Π
P	Π	A	P	K	Σ	Γ	E	P	M	Π	T
M	A	Σ	Δ	Δ	Γ	B	M	E	Π	O	Φ
A	Δ	H	M	A	P	X	E	I	O	Y	X
K	B	A	P	Δ	A	I	M	O	E	P	Λ
E	T	P	Σ	T	Φ	T	Ξ	M	N	Γ	M
I	E	Δ	I	Λ	E	Γ	A	N	Ω	E	H
O	Y	I	M	T	I	Z	Σ	Ψ	Y	I	X
Z	Φ	Γ	Δ	Φ	O	P	T	K	Λ	O	K

25 Γράφω τις λέξεις που σχηματίζονται.

ε π ο α τ ο ν ω π ί λ → _____

ο χ ί ε ε δ ο ν ξ ο → _____

ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ

- 26** Συμπληρώνω το ουσιαστικό «ο θόρυβος» στον κατάλληλο τύπο.
- Η πόλη μας έχει πολλούς _____ από τα αυτοκίνητα.
 - Ακούστηκε ξαφνικά ένας πολύ δυνατός _____.
 - Οι έντονοι _____ είναι ενοχλητικοί για τα αυτιά μας.
 - Η ένταση του _____ δεν με άφηγε να κοιμηθώ.
- 27** Κυκλώνω τα ουσιαστικά σε **-ος** και γράφω τις προτάσεις στον πληθυντικό.
- Ο ταχυδρόμος δίνει τον φάκελο.

 - Ο δάσκαλος διορθώνει τον αριθμό της άσκησης.

 - Η παράγραφος του κειμένου είναι μεγάλη.

- 28** Σχηματίζω προτάσεις με τα ρήματα, ένα υποκείμενο και δύο συμπληρώματα.
- σώζω

 - σβήνω

 - προστατεύω

 - θεραπεύω

- 29 Διαβάζω το κείμενο και αριθμώ τις παραγράφους. Γράφω το θέμα κάθε παραγράφου.

Ο Θησέας φεύγει για την Αθήνα

Ο Θησέας μεγάλωσε με τη στοργή και τη φροντίδα του παππού και της μητέρας του κι έγινε ένας γεροδεμένος, ψηλός και πολύ όμορφος νέος. Θαύμαζε τον Ηρακλή και ήθελε να γίνει αντάξιός του.

Όταν έφτασε η κατάλληλη στιγμή, η Αίθρα τού είπε: «Πήγαινε, γιε μου, στην Αθήνα. Ο πατέρας σου σε περιμένει. Θα σε αναγνωρίσει...»

Τρελός από χαρά ο Θησέας, δεν έβλεπε την ώρα να ξεκινήσει. Το όνειρο για μεγάλες περιπέτειες και κατορθώματα, τον είχε ξελογιάσει. Βιαζόταν να γίνει κι ο ίδιος ήρωας σαν τον Ηρακλή, να τον θαυμάζει κι αυτόν ο κόσμος...

Έτσι, πήρε τον δρόμο της στεριάς. Περιπατώντας έφτασε στην Επίδαυρο. Εκεί είχε στήσει καρτέρι ο κακός ληστής Περιφήτης, που κρατούσε στο χέρι ένα μεγάλο ρόπαλο, την κορύνη. Μόλις είδε τον Θησέα, όρμησε πάνω του. Ο Θησέας κατάφερε να του αρπάξει το ρόπαλο και μ' ένα χτύπημα τον έριξε κάτω νεκρό. Έβαλε το ρόπαλο του Περιφήτη στον ώμο και γεμάτος περηφάνια για το κατόρθωμά του συνέχισε τον δρόμο του.

Χωρεάνθη, Ε. Οι άθλοι του Θησέα

9

10

11

1η παράγραφος: Ετοιμάζονται οι σούπερ ήρωες.

2η παράγραφος: _____

3η παράγραφος: _____

4η παράγραφος: _____

- 30 Στις προτάσεις κυκλώνω τα **ρήματα**, τα **υποκείμενα** και τα **συμπληρώματα** (όπου υπάρχουν).

Ο Προμηθέας πήρε πίσω τη φωτιά.
 Τιμώρησε τους ανθρώπους ο Δίας.
 Έφτιαξα ένα κολάζ.
 Ζωγραφίζουμε.

- 31 Συμπληρώνω τα ρήματα στο σωστό πρόσωπο.

Παρόν	Παρελθόν Συνοπτικό	Μέλλον Συνοπτικό
αγαπάμε		
ρωτάτε		
ζητάς		
κελαηδούν		
ακουμπάει		

- 32 Συμπληρώνω τις καταλήξεις των ρημάτων με **ι/ί** ή **η/ή**.

εγώ τραγούδ___σα	εμείς γνωρ___σαμε
εσύ χρωμάτ___σες	εσείς μιλ___σατε
αυτός καθάρ___σε	αυτοί περπάτ___σαν
εσύ γύρ___σες	εμείς ζωγραφ___σαμε
αυτή ρώτ___σε	αυτές μύρ___σαν

ΠΗΓΕΣ

Ενότητα 1

- Γκοσινί, Ρ., (2022). *Ο μικρός Νικόλας* (μτφρ. Κολαίτη, Ρ.). Αθήνα: Πατάκης. (διασκευή από τη συγγραφική ομάδα)
- Νταλ, Ρ. (1991). *Ματίλντα* (μτφρ. Κοντολέων, Κ.). Αθήνα: Ψυχογιός. (διασκευή από τη συγγραφική ομάδα)
- Ντεμέρ, Ν. (2021). *Η φανταστική προπονήτρια* (μτφρ. Κοντολέων, Α.). Αθήνα: Πατάκης. (διασκευή από τη συγγραφική ομάδα)

Ενότητα 2

- Φρατίνι, Σ. & Λεντύ, Σ. (2008). *Πρωταθλητές του κόσμου στην Οικολογία* (μτφρ. Σιδέρη, Ν.). Αθήνα: Άγκυρα. (διασκευή από τη συγγραφική ομάδα)
- Παλαμάς, Κ. (1884) *Το σχολείον*
- Χάρισον, Ε. (2024). *25 πράξεις καλοσύνης*. Αθήνα: Μίνωας.
- *Make it connected, χρόνος μαζί: Παιχνίδι εμπιστοσύνης «ο λαβύρινθος»*. (διασκευή)

Ενότητα 3

- Τσαρλς Μ. Σουλτς (2022). *Peanuts κάθε Κυριακή 1952–1953*. Νέο Φάληρο: Καθημερινές Εκδόσεις Μονοπρόσωπη Α.Ε. (Έκδοση για την εφημερίδα Η Καθημερινή, σχεδιασμός: Α113).
- *Να τα εκατοστήσεις Βασιλική μας!*, Εργαζόμενοι στα Σπίτια του οργανισμού «Το Χαμόγελο του Παιδιού»

Ενότητα 4

- Στίλτον, Τζ. (2023). *Ρομπέν των δασών*. Αθήνα: Κέδρος. (διασκευή από τη συγγραφική ομάδα)
- Χωρεάνθη, Ε. (2006). *Οι άθλοι του Θησέα*. Αθήνα: Άγκυρα.

ΕΙΚΟΝΕΣ

- Σελ. 50: Τσαρλς Μ. Σουλτς (2022). *Peanuts κάθε Κυριακή 1952–1953*. Νέο Φάληρο: Καθημερινές Εκδόσεις Μονοπρόσωπη Α.Ε. (Έκδοση για την εφημερίδα Η Καθημερινή, σχεδιασμός: Α113).
- Σελ. 69: “Athenian Red Figure krater with coral red, depicting the labors of Herakles” by Dan Diffendale, CC BY-NC-SA 2.0 (creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/2.0/)
- Μέρος του εικαστικού υλικού προέρχεται από τις πλατφόρμες [freepik.com](https://www.freepik.com) και [vecteezy.com](https://www.vecteezy.com).

ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΕΙΡΕΣ

- Ευχαριστούμε τους δημιουργούς των παρακάτω γραμματοσειρών για τη δωρεάν διάθεσή τους στο διαδίκτυο: *Architun* / The Architun Authors (github.com/Sayhone721/Architun) / SIL Open Font License, Version 1.1 (scripts.sil.org/OFL) - *PVF_Tickler Regular* (cynfonts.blogspot.com) - CC 4.0 (creativecommons.org/licenses/by/4.0/) - *BPKinder* (<https://backpacker.gr/fonts/>) - *Bitshow*, *Momentz* και *Bear Days* (designed by Syafrizal a.k.a. Khurasan (fontesk.com))

